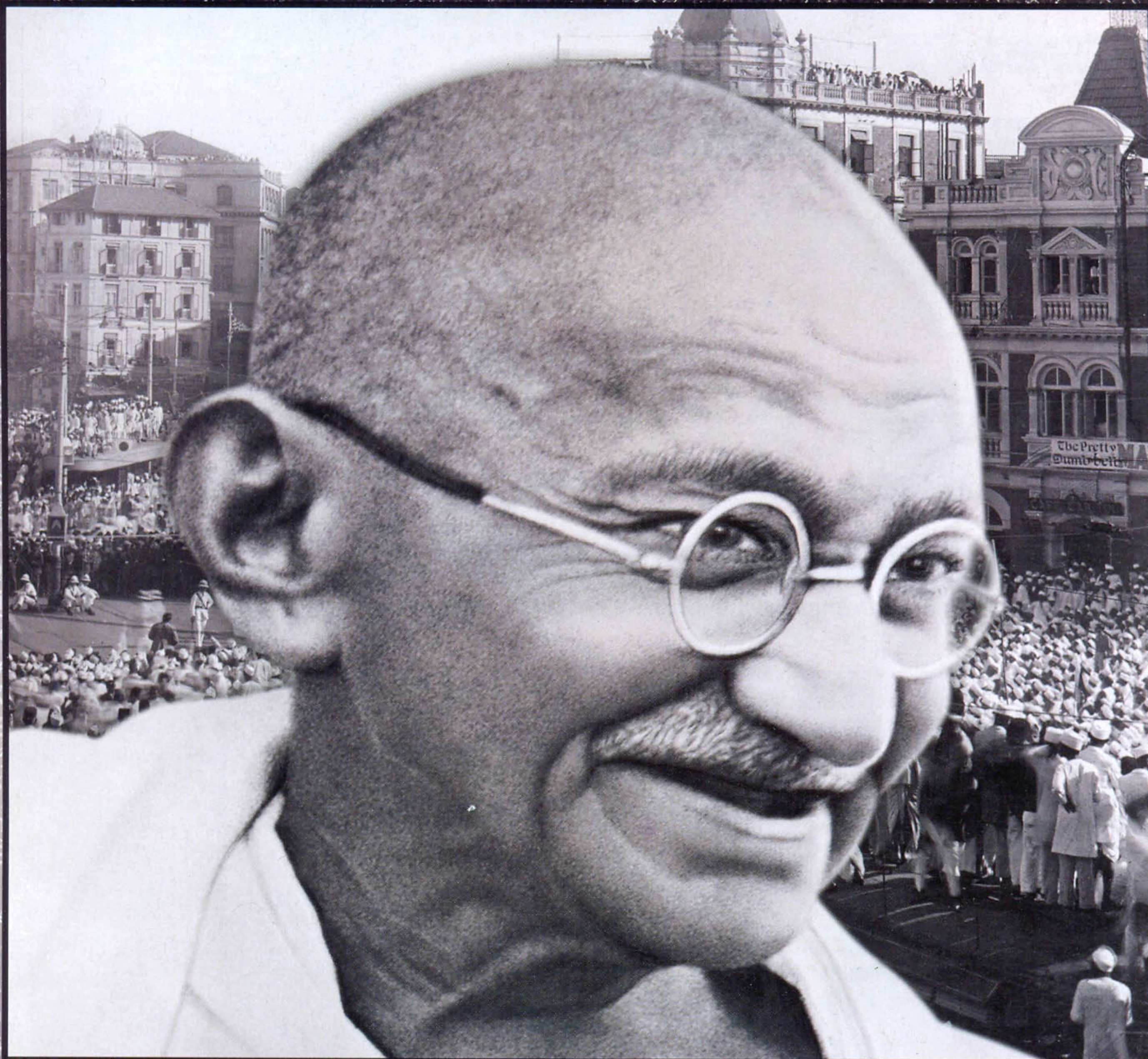
100 DE PERSONALITĂȚI

Oameni care au schimbat destinul lumii

Apariție săptămânală
5,99 LEI / 29,99 MDL

10

GANDHI

DeAGOSTINI

100 DE PERSONALITĂȚI
Oameni care au schimbat destinul lumii

Gandhi — **Numărul 10**

Pentru orice informație sau lămurire,
contactati-ne la telefonul: **(021) 40.10.888** sau trimiteți un e-mail la info@deagostini.ro
Servicii pentru clienți: de luni până vineri, între orele 10:00 - 15:00
Pentru o mai bună deservire solicitati întotdeauna publicația de la același punct de vânzare și informați vânzătorul asupra intenției de a cumpăra și aparițiile următoare.
Pentru orice informație, lămurire, înlocuire de exemplare sau comenzi de numere anterioare, sunați-ne la tel. **(021) 40 10 888**
Pentru informații și comenzi de numere anterioare, cititorii din Republica Moldova pot suna la **(022) 21.07.98** - Paramedia, Chișinău.

Vizitați site-ul nostru la adresa

www.deagostini.ro

EDIȚIE SĂPTĂMÂNALĂ
EDITURA: De AGOSTINI HELLAS SRL
EDITOR: Petros Kapnistos
MANAGER ECONOMIC: Fotis Fotiou
MANAGER DE REDACȚIE ȘI PRODUCȚIE: Virginia Koutroubas
ADRESĂ: Vuliagmenis 44-46, 166 73 Atena
MARKETING MANAGER: Michalis Koutsoukos
PRODUCT MANAGER: Nasita Kortesa
COORDONATOR DE PRODUCȚIE: Carolina Poulidou
MANAGER DISTRIBUȚIE: Evi Boza
MANAGER LOGISTICĂ ȘI OPERAȚII: Dimitris Pasakalidis
COORDONATOR LOGISTICĂ ȘI OPERAȚII: Antonis Lioumis

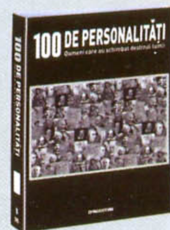
ADAPTARE PENTRU LIMBA ROMÂNĂ:
Fast Translate, Best Communication Media SRL
DTP: RAY
TIPĂRIRE ȘI LEGARE: NIKI EKDOTIKI S.A.
DIRECTOR DE PRODUCTIE TIPOGRAFIE: STELIOS KRITSOTAKIS

IMPORTATOR: Media Service Zawada S.R.L
Country Manager: Mariana Mihălțan
Marketing Manager: Adina Bojică
Redactor: Gabriela Muntean
Distribution Manager: Dan Iordache
ADRESA: str. Louis Pasteur nr. 38, et.1, ap.5,
sector 5, București, România
Telefon: (+40) 21 318 7398
DISTRIBUITOR: Hiparion S.A.

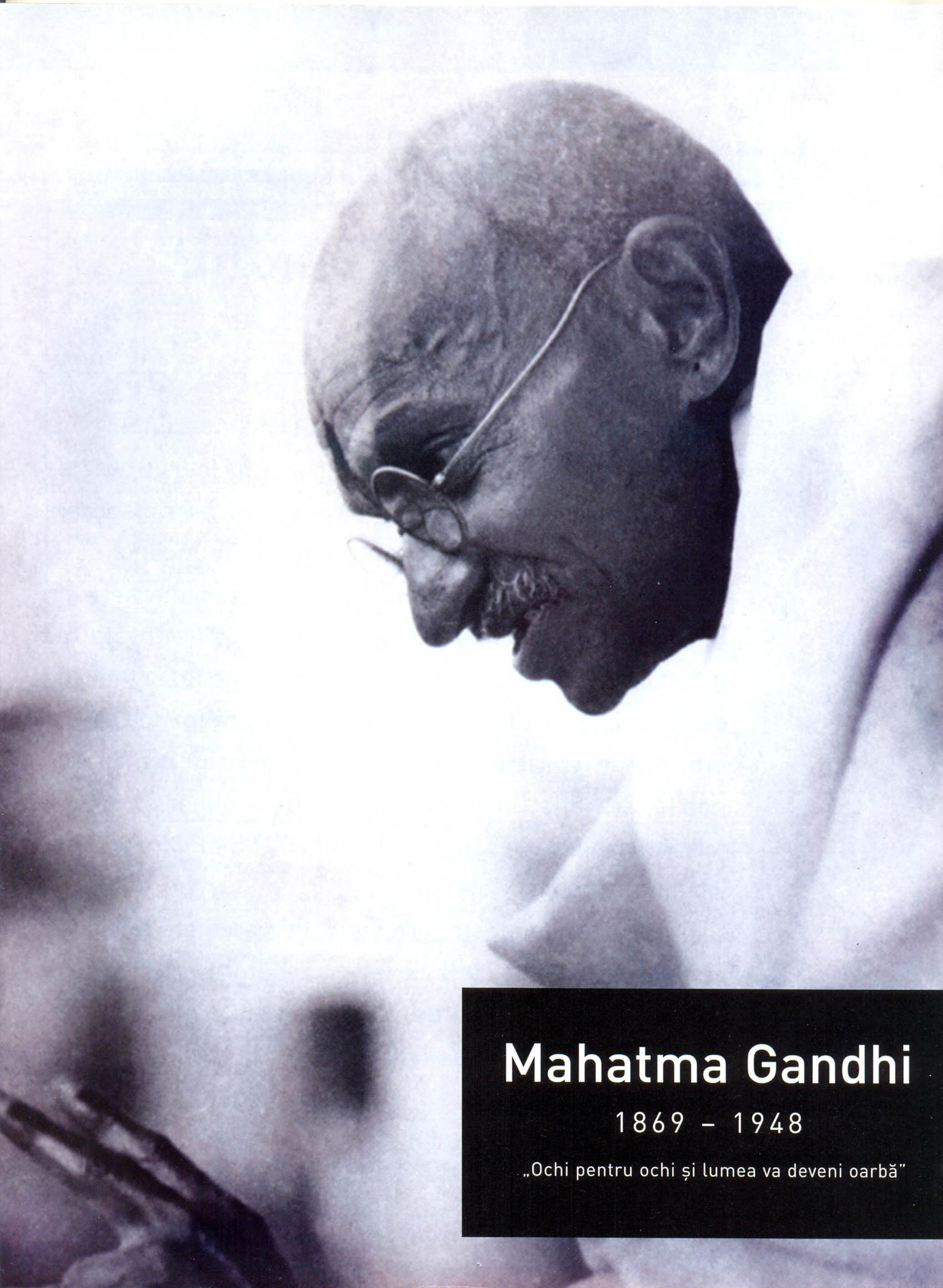
ISSN: 1791-0765

Fotografii: Uniphoto Press, Corbis Japan, De Agostini Picture Library

Prețul numerelor
Prețul primului număr: 2,99 LEI / 14,50 MDL
Prețul celui de-al doilea număr și al tuturor celorlalte numere: 5,99 LEI / 29,99 MDL

Editorul își rezervă dreptul de a schimba ordinea publicării personalităților sau de a le înlocui cu altele.

Mahatma Gandhi
1869 – 1948
„Ochi pentru ochi și lumea va deveni oarbă"

Mahatma Gandhi

Ce fel de viață a dus Gandhi?

PROLOG

La sfârşitul secolului al XIX-lea, imperiul Britanic a colonizat India. Colonizatorii și-au folosit puterea militară pentru a-i oprima pe localnici, a căror disperare a crescut din ce în ce mai mult. Aceștia au început să-și piardă încrederea în legătură cu toate aspectele vieții lor. În această perioadă, a existat un om care i-a învățat pe indieni ce înseamnă mândria, curajul, precum și tacticile de război. În condițiile unui rasism larg răspândit, acest om, cu un spirit de luptător și cu o viziune filozofică nobilă, s-a aflat în fruntea mișcării de eliberare a țării – Mahatma Gandhi, „părintele Indiei", omul care a biruit violența prin non-violență.

Purta haine modeste, era stoic, cerea cinste și adevăr de la sine însuși și de la ceilalți; a călătorit prin întreaga Indie pentru a-i învăța pe oameni virtuțile non-violenței înainte de a-și pierde viața tocmai din cauza violenței împotriva căreia a luptat.

Deci ce fel de viață a dus Gandhi?

TABEL CRONOLOGIC

1498	Vasco Da Gama descoperă India
1600	Înfiinţarea Companiei Britanice a Indiei de Est
1757	Bătălia de la Plassey
1857	Răscoala cipailor
1858	Sfârşitul Imperiului Mughal
1869	Naşterea lui Gandhi
1885	Prima întrunire a Congresului Naţional Indian
1888	Gandhi pleacă la studii în Anglia
1893	Gandhi călătoreşte în Africa de Sud
1899	Începutul Războiului Burilor
1906	Prima luptă Satyagraha
1914	Începutul Primului Război Mondial
1915	Participarea la mişcarea pentru independenţa Indiei
1917	Revoluţia rusă
1919	Masacrul de la Amritzer
1929	Marea criză economică
1930	Marşul sării
1931	Participarea la negocierile de la Londra
1932	Întâlnirea cu poetul Tagore
1939	Începutul celui de-al Doilea Război Mondial
1944	Începutul bătăliei de la Imphal
1947	Independenţa Indiei şi a Pakistanului Primul război indo-pakistanez
1948	Gandhi este asasinat
1959	Dalai Lama exilat în India
1963	Războiul indo-chinez
1964	Legea Drepturilor Civile adoptată în Statele Unite
1965	Cel de-al doilea război indo-pakistanez
1971	Cel de-al treilea război indo-pakistanez Independenţa Bangladeshului
1974	Primul test nuclear al Indiei
1994	Sfârşitul regimului de apartheid din Africa de Sud
1998	Primul test nuclear al Pakistanului

„Marele spirit" care a eliberat India în mod paşnic

Născut în India, care era o colonie a Imperiului Britanic, Gandhi era un om simplu cu vederi largi şi mânat de o mare pasiune.
Victimă a rasismului în timpul copilăriei, a combinat ideile filozofice tradiționale indiene cu propriile idei originale, pentru a elabora noi tactici de luptă: non-violența şi insubordonarea.
Gandhi a mizat pe aceste strategii nonviolente în încercarea de a redobândi independența țării sale de sub Imperiul Britanic.
Nişte haine modeste de bumbac şi o roată de tors erau suficiente pentru a satisface nevoile materiale ale acestui om care a fost părintele independenței Indiei.

▲ Gandhi la vârsta de 30 de ani. Era o persoană foarte serioasă de la o vârstă fragedă, care refuza să mintă sau să îi rănească în orice alt fel pe oameni

Dorința de a duce o viață cumpătată

Un „laş" timid

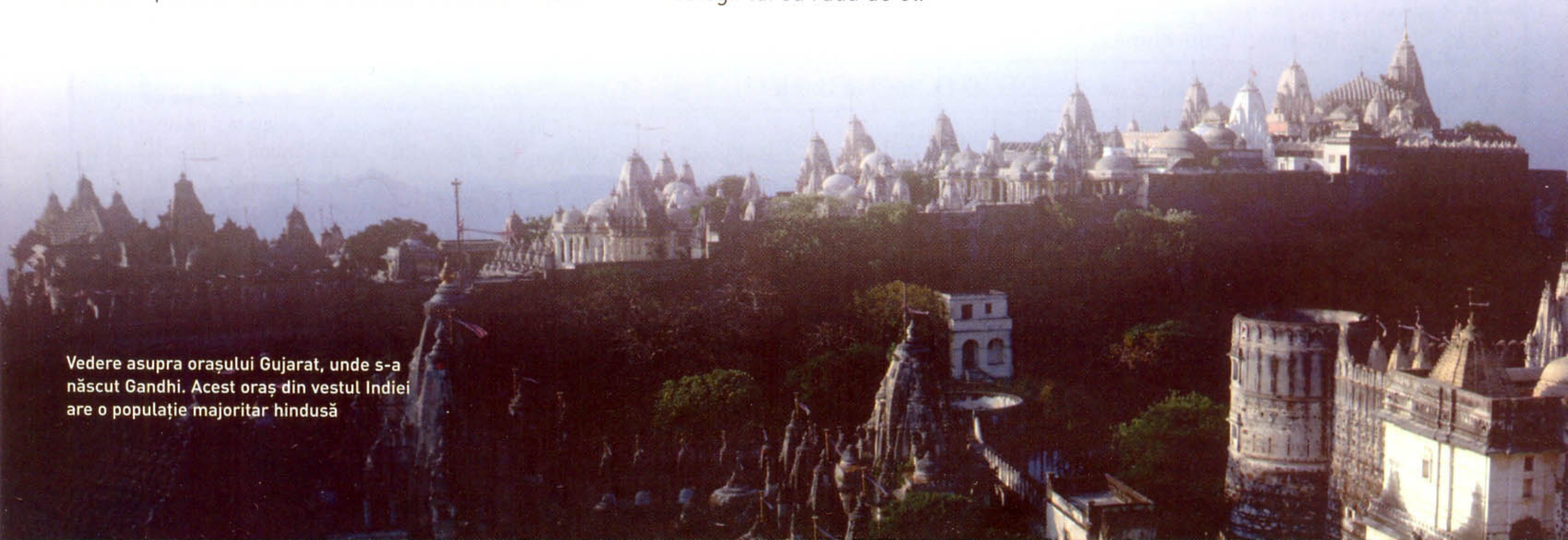
MOHANDAS KARAMCHAND GANDHI, cunoscut și sub numele de Mahatma Gandhi, s-a născut la 2 octombrie 1869, în orașul Porbandar din vestul Indiei. În acea vreme, societatea indiană era împărțită în mai multe caste sau grupuri sociale cărora fiecare om le aparține prin naștere și pe care nu le poate părăsi. Familia Gandhi aparținea castei negustorilor (vaisya), care se afla pe treapta a treia a ierarhiei sociale indiene. Cu toate acestea, familia era bine cunoscută în oraș, deoarece tatăl său, Kara Gandhi, bărbat harnic și eficient, avea o meserie ce se bucura de un mare prestigiu – era judecător la tribunalul regional. Mohandas a fost cel mai mic copil al celei de-a patra soții a lui Kara, Putlibai. Kara prețuia foarte mult virtutea la locul de muncă și, ca atare, era un funcționar cu o foarte bună reputație. Cu un astfel de tată iubitor, se spune că Mohandas nu a cunoscut niciodată violența în copilărie.

Kara era un hindus credincios, dar avea prieteni apropiați de diverse religii. Mama lui Mohandas era, de asemenea, foarte credincioasă și chiar ținea post zile în șir pentru a se purifica. Gandhi a spus că mama sa era „ca o călugăriță". Născut într-o astfel de familie, Mohandas a îmbrățișat hinduismull de la o vârstă foarte fragedă.

Lui Gandhi nu i s-a întâmplat nimic ieșit din comun în copilărie, nici măcar nu a avut idealuri sau aspirații mărețe. A fost un elev silitor, dar, fiind introvertit, și-a făcut foarte puțini prieteni apropiați, căci de cum suna clopoțelul la sfârșitul orelor fugea acasă. După propriile declarații, asta se întâmpla pentru că era „un mare laș". A fost un tânăr foarte sensibil care nu putea suporta ca ceilalți să se supere pe el și se temea ca nu cumva colegii lui să râdă de el.

▼ Gandhi și Kasturba. Căsnicia a fost dificilă pentru tânăra pereche

Vedere asupra orașului Gujarat, unde s-a născut Gandhi. Acest oraș din vestul Indiei are o populație majoritar hindusă

Vacile sunt considerate sacre în India. Nu toţi indienii sunt vegetarieni, dar în unele localităţi, aşa cum este oraşul natal al lui Gandhi, unde hinduismul are încă o influenţă foarte puternică, se mănâncă foarte puţină carne

Două incidente care i-au schimbat viaţa

La vârsta de 13 ani, Gandhi s-a căsătorit cu o fată de aceeaşi vârstă cu el, Kasturba. Pe vremea aceea, vârsta de 13 ani era considerată potrivită pentru căsătorie în India, dar chiar şi Gandhi a recunoscut că s-a căsătorit prea tânăr şi a spus că această căsătorie a fost „incorectă din punct de vedere moral".

Gandhi şi-a iubit foarte mult soţia, dar aceasta s-a folosit de profunda lui afecţiune pentru a-l constrânge, plasându-l efectiv într-o stare de arest la domiciliu. A fost, de asemenea, atât de copleşit de viaţa sexuală alături de soţia lui, încât a început să îşi neglijeze studiile în ciclul gimnazial.

Altfel, Gandhi era un băiat foarte serios – reflecta asupra a tot ceea ce făcea şi jura să nu mai repete niciodată eventuala greşeală. Cam în această perioadă a vieţii sale, lui Gandhi i s-au întâmplat două incidente foarte tulburătoare.

Primul a fost când a mâncat carne. Unul dintre prietenii săi i-a spus: „Motivul pentru care suntem slabi este că nu mâncăm carne. Trebuie să devenim la fel de puternici ca britanicii ăştia mâncători de carne." În vremea aceea, India era o colonie britanică. Britanicii au reuşit să cucerească India datorită tehnologiei şi forţei lor armate superioare şi era evident că şi din punct de vedere fizic soldaţii britanici erau mai puternici decât localnicii. Indienii au pus aceasta pe seama tipurilor diferite de alimentaţie din cele două ţări. Spre deosebire de europeni, a căror alimentaţie se baza pe carne, mulţi indieni nu mâncaseră niciodată carne, din motive religioase.

Tineretul indian din vremea aceea aspira să fie precum britanicii, astfel încât să poată opune rezistenţă în faţa ocupanţilor, aşa că, la fel ca şi colegii săi, blândul Gandhi era dornic să aibă experienţa acestui aspect al vieţii tipic britanice. Acest stil de viaţă era însă greu de menţinut pentru el. Valorile sale morale fiind adânc înrădăcinate în religia hindusă, Gandhi nu a putut rezista în faţa vinovăţiei resimţite pentru că a încălcat una dintre ideile de bază ale religiei sale. Astfel încât a încetat să mai mănânce carne după ce încercase de doar câteva ori. A jurat apoi să nu mai mănânce niciodată carne de bună voie.

A survenit apoi o altă întâmplare nefericită. A fost copleşit de durere când tatăl său, care se bucura de atâta respect, a murit pe când el avea numai 16 ani.

Tatăl său fusese bolnav o vreme, iar starea sa de sănătate s-a înrăutăţit treptat în perioada în care Gandhi a intrat la liceu. Deseori, acesta lipsea de la şcoală pentru a-şi îngriji tatăl, dar într-o zi s-a retras într-o altă încăpere pentru a face dragoste cu soţia lui. Soarta a făcut ca tatăl său să moară tocmai când el se afla în cealaltă încăpere. Profund marcat şi ruşinat de această întâmplare, Gandhi a jurat să nu mai cedeze niciodată dorinţelor trupeşti sau materiale.

Aceste două întâmplări pot părea destul de neimpresionante, dar pentru Gandhi, un hindus extrem de credincios şi un tânăr foarte serios, ambele au fost traumatizante şi i-au schimbat viaţa.

Mumbai (fostul Bombay). Această poartă marchează zona în care Marea Britanie a pus mai întâi stăpânire pe India. Construită în 1911 pentru a comemora vizita Regelui George al V-lea în India, aceasta este un simbol al ocupaţiei britanice.

Moneda naţională a Indiei – rupia: o bancnotă pe care apare chipul lui Gandhi

Din culise

SUBCONTINENTUL INDIAN ŞI LOCUITORII SĂI

India, uneori numită şi subcontinentul indian, acoperă o mare parte din Asia, fiind mărginită la nord de Munţii Himalaya, la sud de Oceanul Indian, de o regiune aridă în vest şi de regiunea musonică în est. Pe vremea când era colonie britanică, India includea şi Pakistanul şi Bangladeshul, care în prezent sunt ţări separate, deci cuprindea o mare diversitate de locuitori. Cu o populaţie de 1 miliard de locuitori (300 de milioane pe vremea lui Gandhi), India se mândreşte cu o mare diversitate rasială, cuprinzând indo-arieni de origine europeană, oameni cu aspect oriental, originari din China şi Tibet, precum şi oameni cu pielea de culoare închisă de origine dravidiană. Din cauza marilor diferenţe de ordin demografic şi climateric, India avusese dintotdeauna mulţi conducători, incapabili să ţină sub control întreaga ţară. Cu un astfel de trecut, diverselor regiuni le este greu să renunţe la autonomia lor în favoarea unui guvern central, iar India rămâne chiar şi în prezent destul de ne-unificată. Chiar şi limbile vorbite de locuitori diferă de la o regiune la alta şi nici în ziua de azi nu există o limbă comună vorbită în întreaga ţară. Acest lucru este evident dacă privim bancnotele, care sunt tipărite în 17 limbi diferite.

După părerea unui soldat britanic aflat în India pe vremea când aceasta era colonie britanică, „nu există un popor indian sau o naţiune indiană". A fi indian înseamnă numai a locui în interiorul graniţelor ţării cunoscute sub numele de India.

Confuzie și piedici

Studiile la Londra

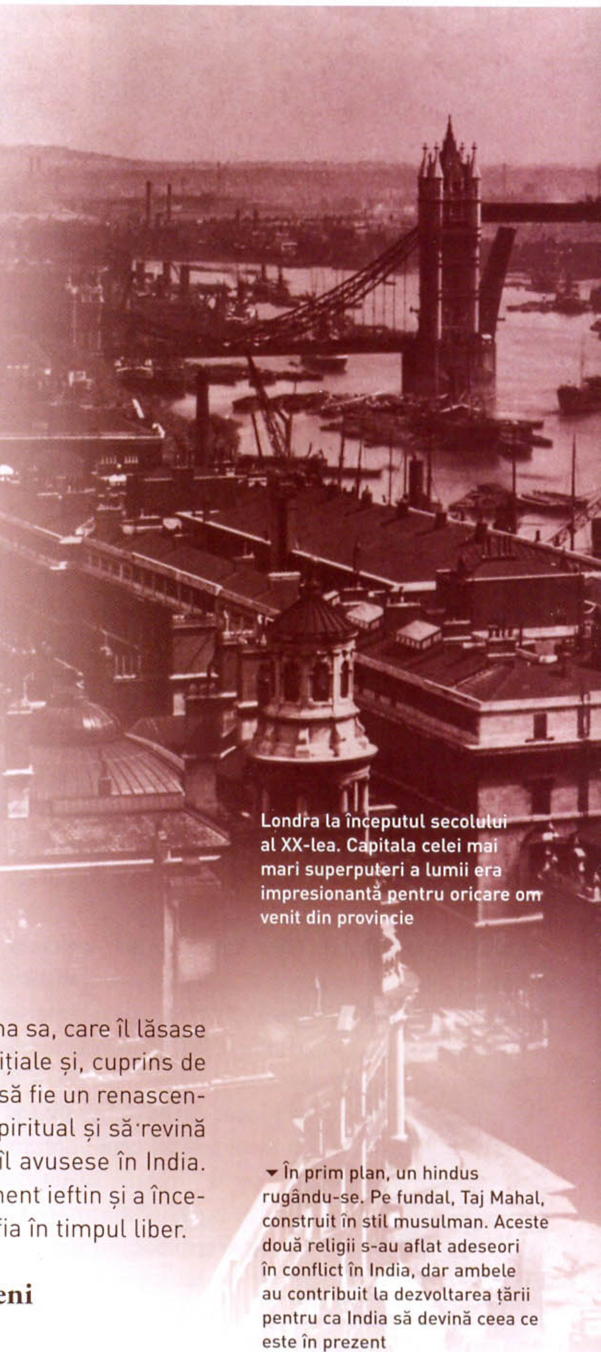
LA VÂRSTA DE 18 ANI, Gandhi a intrat la Colegiul Samaldas din orașul Bhavanagar. Nu înțelegea însă foarte bine cursurile și și-a pierdut repede interesul pentru studiu. Un sfătuitor înțelept al familiei, din clasa brahmanilor, i-a sugerat atunci lui Gandhi să meargă la studii în străinătate, și anume la Londra, ca să studieze dreptul. Gandhi a fost foarte surprins de această sugestie. Era prima ocazie pe care o avea de a merge în străinătate. Curiozitatea i-a fost ațâțată. Însă, în regiunea rurală foarte conservatoare în care locuia, aceasta era o aventură nemaiauzită, astfel încât oamenii, chiar unii membri ai familiei sale, s-au opus plecării lui. Mama sa, Putlibai, i-a spus: „Dacă te duci în Anglia, cu siguranță vei uita învățăturile religiei hinduse" și l-a îndemnat să se răzgândească. Gandhi însă se hotărâse. Era prima dată în viață când sfida dorințele celor mai în vârstă din familia sa, atât de mult îl atrăgea această călătorie la Londra. Adunând banii necesari, în parte datorită fratelui său, care era deja avocat, Gandhi a plecat în Anglia, în 1888, la vârsta de 19 ani, după ce i-a promis mamei sale că „se va abține să mănânce carne, să săvârșească fapte imorale și să bea alcool".

Viața sa în Anglia a fost un șir de surprize. Anglia era în acea vreme cea mai mare superputere a lumii, iar capitala sa, Londra, era centrul mondial al splendorii și bogăției. Gandhi, un om simplu, a fost fascinat de cultura britanică și a decis imediat să devină un gentleman și un membru al înaltei societăți. Și-a cumpărat haine englezești și purta o pălărie de mătase, fiind mereu obsedat de părul său. Încă nemulțumit, a dorit să devină un renascentist și a început să ia lecții de dans și de vioară și a studiat chiar și limba franceză.

Gandhi ducea o viață de lux în Anglia, dar, într-o bună zi, a început brusc să aibă dubii în privința acestui stil de viață.

„Dacă oricum știu că nu voi trăi permanent în Anglia, de ce încerc cu atâta frenezie să copiez tot ceea ce fac britanicii?"

Și-a amintit de fratele său care, cu atâta bunătate, îi împrumutase bani să călătorească în străinătate și de mama sa, care îl lăsase să plece, în ciuda rezervelor inițiale și, cuprins de sentimentul vinovăției, a decis să fie un renascentist doar din punct de vedere spiritual și să revină la stilul de viață umil pe care îl avusese în India. S-a mutat apoi într-un apartament ieftin și a început să studieze religia și filozofia în timpul liber.

Londra la începutul secolului al XX-lea. Capitala celei mai mari superputeri a lumii era impresionantă pentru oricare om venit din provincie

▲ O pictură reprezentând o serată în Marea Britanie. Fascinat de cultura britanică, oare la asta visa Gandhi când era tânăr?

Întâlnirea cu alți vegetarieni

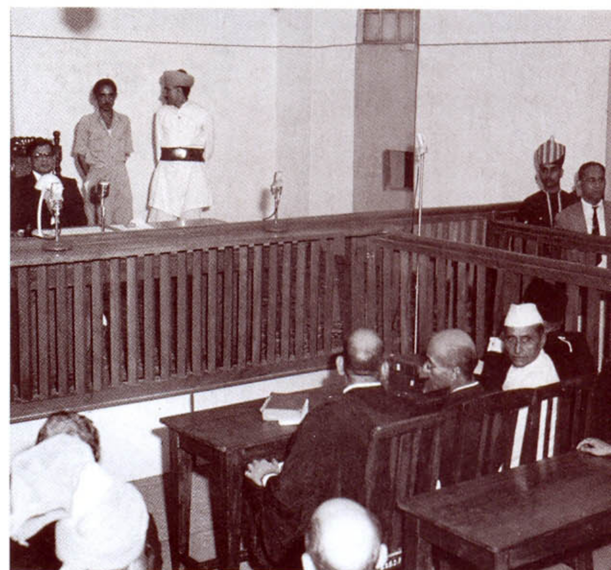
Gandhi a rămas vegetarian cât timp a stat în Anglia, dar aceasta i-a creat uneori probleme. Odată, când a fost invitat de prieteni să ia cina la un restaurant, i s-a spus „Ieși afară!" după ce a refuzat să mănânce carnea ce-i fusese servită. Totuși, faptul că era vegetarian i-a permis să cunoască mai mulți vegetarieni britanici. Cunoscuți sub denumirea de teozofi, aceștia își bazau ideile religioase pe Vechiul Testament și erau adepți ai logicii și cumpătării. Întâlnirea cu acești filozofi i-a permis lui Gandhi să găsească motive logice pentru faptul că era vegetarian și și-a pus amprenta asupra ideilor și credinței sale pe termen lung. În același timp însă, personalitatea sa nu s-a schimbat: a rămas tot un adolescent timid și rușinos. Se spune că rămânea tăcut chiar și în timpul dezbaterilor aprinse, de la început până la sfârșit.

▼ În prim plan, un hindus rugându-se. Pe fundal, Taj Mahal, construit în stil musulman. Aceste două religii s-au aflat adeseori în conflict în India, dar ambele au contribuit la dezvoltarea țării pentru ca India să devină ceea ce este în prezent

Eşecul ca avocat

După ce a studiat la Londra timp de trei ani, Gandhi a obținut diploma în drept și s-a întors în India într-o dispoziție foarte bună. Mama sa murise în timpul cât el se aflase în Anglia, dar fratele său, fiind încă în putere, a venit în portul din Bombay pentru a-i ura bun venit acasă. Familia sa uitase de toate neînțelegerile acerbe care existaseră la plecarea lui Gandhi la studii în străinătate. Acum aveau mari speranțe în legătură cu Mohandas, avocat cu studii la Londra. Urmând sfatul fratelui său, și-a deschis o firmă în Bombay, în sud-vestul Indiei. Nu avea însă calitățile potrivite pentru a fi avocat. Era un om bun la suflet, incapabil să răstălmăcească adevărul câtuși de puțin, astfel încât nu era capabil să interpreteze si să dezbată legile în favoarea lui și a clienților pe care îi reprezenta. De asemenea, avea adeseori trac. La un moment dat, la un proces, Gandhi s-a ridicat pentru a-și prezenta argumentele, dar și-a dat seama că este incapabil să interogheze martorul așa că i-a recomandat clientului său să își găsească alt avocat mai priceput și apoi a fugit din sala de judecată. În acest moment a recunoscut că a eșuat ca avocat. Ca urmare a acestui incident, nu a mai avut alți clienți și nici un venit pentru următorii doi ani. Fratele său, care își căuta și el o nouă slujbă, s-a străduit să-l sprijine pe Mohandas, dar acesta, cuprins de dezamăgire, și-a închis cabinetul și s-a întors acasă. A supraviețuit făcând munci de tot felul, lucrând ocazional, sub contract, înainte de a primi o cerere din cel mai neașteptat loc.

▲ O sală de judecată din India anilor 1940. Gandhi nu s-a descurcat ca avocat din cauza „lașității" pe care și-a recunoscut-o

Una dintre cunoștințele fratelui lui Gandhi, un om de afaceri care își desfășura activitatea în Africa de Sud, a dorit ca Gandhi să-i fie consilier juridic timp de un an. Africa de Sud era un teritoriu necunoscut lui Gandhi, dar a simțit că nu putea refuza o ofertă atât de generoasă, cu atât mai mult cu cât își căuta de lucru de doi ani. Lucrurile au început treptat să se așeze și, în curând, Gandhi se pregătea de cea de-a doua călătorie a sa în străinătate, o călătorie ce avea să-i schimbe viața pentru totdeauna.

DIN CULISE

RELIGIA ÎN INDIA

Multe religii s-au născut în India: budismul, brahmanismul, jainismul etc. Toate aceste religii au apărut înainte de Hristos, cunoscând o largă răspândire în rândurile populației înainte de a cunoaște un declin de popularitate și a fi înlocuite. Când s-a născut Gandhi, toate aceste religii fuseseră înlocuite de hinduism.

Tradițiile hinduismului își au originea în cea mai veche dintre cele trei religii menționate mai sus, și anume brahmanismul, și se împletesc foarte bine cu diversele obiceiuri locale existente pe întreg cuprinsul Indiei. Așadar, această religie, care s-a răspândit foarte puțin în afara granițelor Indiei, este foarte potrivită pentru localnici. Pe de altă parte, zoroastrianismul și creștinismul, ambele religii fiind introduse din afara Indiei, au de asemenea adepți printre locuitorii Indiei. Aceste religii au relativ puțini adepți în comparație cu religiile apărute pe teritoriul Indiei, dar, în mod destul de interesant, islamismul, introdus în secolul al VIII-lea, a fost declarat religie oficială a țării de regele Mughal. S-a răspândit apoi în nordul Indiei pe cale orală.

Hinduismul și islamismul au fost principalele religii ale țării din vremea lui Gandhi și până în prezent. Pe vremea când India era o colonie britanică, hindușii reprezentau 70% din populație, iar musulmanii restul de 30%, ceea ce făcea din aceștia din urmă o minoritate importantă. În India de atunci, însă, 30% din populație însemna cam 100 de milioane de oameni, un număr deloc mic. Aceste două religii, ce propovăduiesc moduri de viață total diferite, au intrat adesea în conflict și încă mai reprezintă o problemă importantă în societatea modernă. De asemenea, religia Sikh își are rădăcinile în hinduism.

Delhi este capitala politică a Indiei, în timp ce Mumbai este capitala sa economică. În prezent, Delhi este orașul cu cel mai mare număr de locuitori din țară

▲ Gandhi, în cabinetul său de avocatură din Africa de Sud. În India nu avusese succes, dar acum se schimbase și oamenii se bazau mult pe el

Începutul mișcării de rezistență

O țară rasistă

GANDHI A SOSIT ÎN PORTUL sud-african Durban în 1893. Din punct de vedere administrativ, Africa de Sud era o republică, dar țara era bine cunoscută pentru regimul său rasist, Apartheid, care discrimina persoanele de culoare. Și Africa de Sud era colonie britanică, dar, spre deosebire de India, care se afla complet sub administrarea guvernului britanic, Africa de Sud era guvernată de un grup de caucazieni britanici care emigraseră din Anglia. Acești oameni aveau puterea să adopte noi legi, cea mai mare parte a acestora legalizând practicile discriminatorii mai sus menționate. Spre deosebire de călătoria în Anglia, cea din Africa de Sud nu a reprezentat nici un vis, nici o dorință specială a lui Gandhi, iar când a ajuns acolo și a fost martorul unui rasism atât de violent, a fost de-a dreptul șocat.

▲ Orașul modern Durban din estul Africii de Sud, mărginit de Oceanul Indian

Deși își cumpărase bilet de tren la clasa întâi, i s-a cerut să se mute în alt vagon. Gandhi a refuzat și atunci a fost dat jos din tren. În diligențe i s-a ordonat să stea pe jos, nefiind lăsat să se așeze pe banchete, și a fost supus unei violențe nemiloase când a refuzat să asculte ordinele. Odată ajuns la hotel, nu a fost lăsat să intre, deoarece era indian. A declarat, de asemenea, că „indienii erau forțați să își scoată turbanele în tribunal" și erau supuși și altor forme de hărțuire pentru că albii doreau să arate celorlalți că ei erau rasa superioară. Persoanele de origine indiană aveau o viață grea.

Totuși, aceste experiențe l-au făcut pe Gandhi, care fusese un om blând, să capete mândrie și dorința de a riposta. Se considera un indian de elită și continua să muncească din greu în ciuda mediului opresiv. A început să accepte cazuri în care reprezenta alți indieni și a câștigat astfel respectul multora din comunitatea indiană, care l-au rugat să își prelungească șederea în Africa de Sud.

Omul-cheie

SATYAGRAHA LUI TOLSTOI

Marele scriitor rus, Lev Nicolaievici Tolstoi, cunoscut pentru operele sale „Război și pace" și „Anna Karenina", a fost de asemenea un pacifist. Unul dintre fondatorii revoluției rusești, el a respins modul de trai tipic rusesc, preferând un mod de viață bazat pe agricultură în care toți oamenii să fie egali. Credea că nu ar trebui să existe proprietari și nici diviziuni de clasă socială, idei care i-au influențat mult pe succesorii săi. Credea de asemenea într-o viață în care să se dețină cât mai puține bunuri și dorințele materiale să fie suprimate.

Filozofia sa era foarte similară celei a lui Gandhi. Pe când se afla în Africa de Sud, Gandhi a citit unele dintre scrierile lui Tolstoi și a fost fascinat de ideile acestuia. Impresionat de ceea ce citise, Gandhi a botezat cea de-a doua fermă pe care a înființat-o în Africa de Sud „Ferma lui Tolstoi". Iar afecțiunea a fost reciprocă. Tolstoi a avut de asemenea ocazia să citească unele dintre scrierile lui Gandhi și să afle despre Satyagraha, pe care și el o practicase înainte.

În romanul său „Învierea", Tolstoi a atacat autoritarismul rusesc și biserica. Drept urmare, a fost excomunicat, ceea ce i-a adus însă multă simpatie în lumea întreagă. Un editor a scris: „Cine este mai puternic? Tolstoi sau monarhul Rusiei? Rusia se pare că nu este în stare să se descotorosească de Tolstoi, în schimb Tolstoi a reușit să scape de Rusia". Este acesta încă un exemplu de non-violență care triumfă asupra violenței.

▶ Scriitorul rus Tolstoi a avut multe în comun cu Gandhi

Scenă din cadrul unei ceremonii de căsătorie tipic indiene. Guvernul sud-african dăduse o lege care cerea ca toate căsătoriile să se facă în rit creștin, dar nu a pus-o în aplicare datorită puternicei opoziții

Indicator din Africa de Sud din timpul regimului de apartheid. Practicile rasiste au continuat în Africa de Sud până recent

Câștigarea faimei

Anii petrecuți în Africa de Sud au marcat un punct critic în viața lui Gandhi. În timpul șederii sale acolo, a aflat despre mulți oameni care conduceau mișcarea de eliberare a Indiei, oameni pe care avea să îi întâlnească personal mai târziu. A fost influențat de ideile mai multor autori și a decis să își înființeze propria fermă pentru a putea fi complet independent. A publicat, de asemenea, o revistă săptămânală intitulată „Opinia indiană".

S-a înrolat în armata indiană, care era controlată de britanici, participând la reprimarea răscoalelor populației locale zulu. Implicarea sa în armată pare să contrazică atașamentul lui față de non-violență, dar aceasta a făcut parte din strategia lui Gandhi. Indienii obișnuiau să îi ajute pe britanici pentru a-și îmbunătăți imaginea și pentru a fi tratați ca egali. Gandhi nu a luptat niciodată pe front, ci a participat mai degrabă la operațiuni de asistență. Gandhi avea mari speranțe să își îmbunătățească statutul, luptând de partea britanicilor, iar în 1899, s-a implicat și în alte operațiuni de asistență în timpul Războiului Burilor, în care britanicii urmăreau să controleze teritoriul deținut de olandezi. A primit decorații înalte și a fost lăudat de armata britanică, dar problema rasismului în Africa de Sud nu s-a îmbunătățit cu absolut nimic.

Buri invadând o tabără britanică. Războiul Burilor a fost declanșat ca urmare a dorinței Imperiului Britanic de a-și extinde teritoriile stăpânite. Burii erau inferiori din punct de vedere numeric dar s-au apărat luptând în mod admirabil

Începutul protestelor non-violente

Între timp, guvernul sud-african adoptase un număr de legi rasiste împotriva indienilor, restrângând drepturile lor electorale, impunând taxe speciale și cerând ca tuturor indienilor să li se ia amprentele, punând astfel din ce în ce mai multă presiune asupra rezidenților indieni. Gandhi, care dobândise faimă pentru activitățile sale din Africa de Sud, a mobilizat minerii indieni și i-a chemat la grevă pentru a protesta împotriva legilor nedrepte. De asemenea, ca reacție la o lege care impunea ca toate ceremoniile de căsătorie să fie în rit creștin (Legea Căsătoriei), soția sa, Kasturba, s-a alăturat altor femei și au pus la cale o demonstrație. Aceste femei au fost tratate cu cruzime de către forțele de poliție, astfel încât, ca reacție la aceasta, Gandhi a făcut din nou apel la mineri să refuze să meargă la lucru și, în octombrie 1913, protestul s-a extins din provincia Natal, până în provincia Transvaal.

A fost arestat de câteva ori de poliția sud-africană, dar aceste demonstrații au reușit să atragă simpatia întregii lumi. Guvernul s-a văzut obligat să își relaxeze politica și a abrogat imediat Legea Căsătoriei și taxele speciale. Protestele lui Gandhi au avut un succes răsunător. Utilizarea non-violenței și a necooperării a devenit ulterior strategia sa de bază, o tactică denumită „Satyagraha". Acesta este un nume dat mișcării de Gandhi și tovarășii săi; cuvântul este compus din „Sado", care înseamnă adevăr, și „agraha", care înseamnă a arăta. Când cele două cuvinte sunt pronunțate împreună se obține „Satyagraha".

După victoria sa decisivă, Gandhi a decis să se întoarcă în orașul natal. Petrecuse deja 21 de ani în Africa de Sud și se schimbase în mod semnificativ în acest timp.

Gandhi cel timid și retras devenise un lider capabil să unească masele sub conducerea sa.

Triburi zulu din preajma orașului-port Durban, Africa de Sud. Luptau cu sulițe scurte, dar nu au reprezentat niciodată un pericol real în fața puternicului Imperiu Britanic

Asaltul asupra Indiei

▲ Sediul central al guvernului din India, acum folosit ca reședință prezidențială

Mişcarea pentru independenţă

GANDHI S-A ÎNTORS ÎN INDIA ÎN 1915, fiind primit cu multă căldură, căci veștile despre realizările sale din Africa de Sud se răspândiseră rapid în țara sa.

În India, a reluat imediat munca pe care o începuse peste hotare. Mai întâi a înființat o fermă pe care avea să o utilizeze ca fortăreață și a călătorit în întreaga țară, ajutându-i pe arendași să se elibereze de sub moșierii care îi exploataseră, sprijinind grevele muncitorilor de la orașe și cerând ca membrii castelor indiene inferioare să beneficieze de un tratament mai bun. De asemenea, a purtat discuții cu membrii Congresului Național Indian, care reprezentau avangarda eforturilor de obținere a independenței.

Congresul Național Indian (CNI) era o organizație compusă în majoritate din oameni aleși în Congresul Indian și și-a ținut prima întrunire în 1885, ceea ce face din el cel mai vechi grup politic din istoria Indiei. Grupul a fost creat, inițial, de britanici ca un forum al elitei indiene pentru dezbateri deschise. La vremea aceea, Marea Britanie era numită „Marele Imperiu Britanic" și avea colonii în toată lumea, care contribuiau la prosperitatea sa. India, fiind cea mai bogată dintre aceste colonii, a fost cea mai oprimată de cuceritori. Desigur, indienii se opuneau acestui regim crud și în întreaga țară se produceau turbulențe sporadice în semn de protest, astfel încât Marea Britanie a considerat necesară crearea unui forum în cadrul căruia elita indiană să își poată discuta frustrările, mai degrabă decât să recurgă la violență.

La început, organizația a funcționat exact așa cum speraseră britanicii, dar cum India a fost supusă unei opresiuni sporite de către colonizatori, instituția a devenit foarte antibritanică. Apoi, inspirată de victoria japonezilor în războiul ruso-japonez din 1905, organizația a început să revendice independența față de Marea Britanie și autonomia Indiei.

Gandhi fusese deja membru al Congresului încă din 1901, pe când se afla încă în Africa de Sud, dar a devenit membru cu drepturi depline la reîntoarcerea sa în India, alăturându-li-se lui Chandra Bose și lui Jawaharlal Nehru, ambii activiști pentru independență. Gandhi a expus Congresului puterea tacticii Satyagraha și, deși unii membri s-au opus acestui principiu și au părăsit grupul, cei mai mulți au fost de acord cu Gandhi și Satyagraha a devenit filozofia de bază a organizației.

▼ Există două locuri cu importanță istorică denumite „Poarta Indiei". Ambele au fost construite la Delhi de către britanici ca expresie a recunoștinței față de indienii care au luptat în Primul Război Mondial.

Femei protestând împotriva soldaților britanici pe străzile orașului Bombay

▲ Amritzer, cunoscut pentru frumosul său Templu de Aur și pentru masacrul care a avut loc acolo

▲ Soldați indieni la luptă. Pentru a acoperi deficitul de efective, au fost recrutați în armata britanică indieni, cerându-li-se să lupte pentru o țară care nu era patria lor

Minciuna britanicilor

Primul Război Mondial, care a început în 1914, a fost devastator, soldându-se cu un număr de morți fără precedent. Pentru a înlocui soldații britanici care pieriseră în război, mulți indieni au fost recrutați și puși să lupte pentru interesul național al Imperiului Britanic. În schimbul acestui serviciu, britanicii au promis să acorde Indiei ceva mai multă autonomie. Crezând în această promisiune, Gandhi s-a înrolat și a fost pentru scurt timp comandant al unei unități indiene. Și de această dată unitatea lui a ajutat doar în operațiuni de asistență, dar Gandhi era cu tot sufletul implicat în eforturile de război.

Cu toate acestea, în toiul războiului, guvernul britanic din India a adoptat Legile Rowlatt, menite să reglementeze problema numărului în creștere al mișcărilor de independență; acestea permiteau autorităților să îi întemnițeze pe indieni fără proces și să aresteze oameni fără justificare. Gandhi a protestat împotriva acestor legi, simțind că erau nedrepte față de localnici, dar guvernul l-a asigurat că acestea erau doar măsuri temporare, necesare în timp de război.

Marea Britanie însă nu a respectat niciuna dintre promisiunile făcute. Indiei nu i-a fost acordată niciun fel de autonomie după război și nici Legile Rowlatt nu au fost abrogate. Ca urmare a acestei trădări, furia indienilor a atins apogeul, iar Gandhi a cerut întregii țări să înceteze lucrul, sperând să aibă loc o grevă masivă, cu 300 de milioane de participanți. Populația a răspuns apelului său și astfel, ca expresie a Satyagrahei, în întreaga țară a avut loc o grevă de dimensiuni fără precedent. Anglia a fost încolțită, dar, în mod surprinzător, Gandhi, organizatorul grevelor, a făcut brusc apel ca acestea să înceteze. Din cauza tensiunilor sporite dintre India și Marea Britanie, unii protestanți recurseseră la violență și uciseseră niște ofițeri britanici. La auzul acestor vești, Gandhi a fost îngrozit, a făcut apel la încetarea imediată a demonstrațiilor și a început să țină post în semn de protest.

Sentințele primite de Gandhi:	
ianuarie 1908	2 luni
octombrie 1908	2 luni
februarie 1909	3 luni
noiembrie 1913	9 luni
martie 1922	6 ani
martie 1929	amendă de 1 rupie
mai 1930	deținut pe perioadă nedeterminată
ianuarie 1932	deținut pe perioadă nedeterminată
august 1933	1 an
august 1942	deținut pe perioadă nedeterminată

CĂLĂTORII ÎN TIMP

ÎNCHISORI CA NIȘTE ODĂI NUPȚIALE?

Gandhi, cu spiritul său de luptător inflexibil, a cunoscut un lung șir de arestări. A fost arestat pentru prima dată în 1907, în timp ce protesta împotriva discriminării în Africa de Sud. În anul următor a fost întemnițat timp de două luni. În cei 21 de ani petrecuți în Africa de Sud, a fost închis de trei ori în total. În India a fost întemnițat de 6 ori în decursul a 33 de ani ca urmare a naturii activităților pe care le-a desfășurat. A petrecut, în total, 2338 de zile în închisoare, adică peste 6 ani. Aceasta este însă foarte puțin în comparație cu tovarășii săi, cum ar fi Nehru, care a fost arestat de nouă ori, și Bose, care a fost arestat de 11 ori. De asemenea, Gandhi s-a bucurat de un bun tratament în închisoare, fiind adeseori eliberat la primul semn de înrăutățire a stării de sănătate. Timpul petrecut în închisoare nu i-a schimbat absolut deloc modul de a privi lucrurile, ceea ce spune foarte mult despre tăria voinței sale.

Gandhi a spus despre închisori că „trebuie să intrăm în ele așa cum intră mirele în odăile nupțiale. Pacea, dreptatea și libertatea trebuie câștigate numai între zidurile închisorii". Sublinia prin aceste vorbe faptul că oamenii nu trebuie să se teamă de închisoare pentru a duce la bun sfârșit lucrurile.

Dintre toate sentințele pe care le-a primit, cea mai lungă a fost de 6 ani. După adoptarea setului de Legi Rowlatt și masacrul de la Amritzer, a fost arestat pentru publicarea, în 1922, a unui articol care îndemna la insubordonare.

▸ Gandhi în vizită la o închisoare pentru a negocia eliberarea unor deținuți politici

Non-violență versus violență

Greşeala de calcul himalaiană

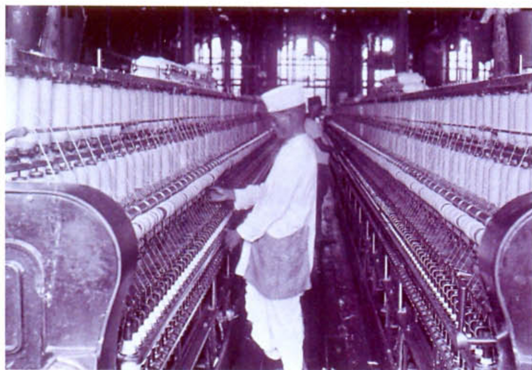
INDIENILOR NU LE VENEA SĂ CREADĂ că liderul lor ceruse încetarea grevelor în toiul bătăliei, tocmai când acestea începuseră să aibă efect. Dar hotărârea lui Gandhi era fermă. „Fără non-violență adevărată, nu se poate obține pacea adevărată", a spus el și s-a învinovățit pentru că nu își putuse da seama câtă furie acumulaseră indienii împotriva britanicilor. A numit acest incident „greșeala de calcul himalaiană". Gandhi a subliniat că procesul anti-violență era mai important decât țelul final al independenței și autonomiei.

Această turnură a evenimentelor a fost una foarte norocoasă pentru britanici. Aceștia nu erau preocupați de metodele folosite pentru a-și atinge scopul – diminuarea protestelor în India – și au procedat la arestarea lui Gandhi.

Declarația de război

Gandhi a fost eliberat imediat, dar britanicii au decis să se răzbune pe indieni în alte feluri. Armata a fost mobilizată și a început acte nemiloase de violență împotriva localnicilor, împușcând oameni care nici măcar nu participaseră la demonstrații. Intervenția violentă de la o adunare din Amritzer, în nordul Indiei, s-a soldat cu peste 1500 de victime. Imperiul Britanic își arătase adevărata față.

Indignat de această violență, Gandhi și-a adunat medaliile pe care britanicii i le acordaseră în trecut și le-a returnat. Acest gest simboliza sfârșitul negocierilor cu Imperiul și începutul războiului. A făcut apoi apel la poporul indian să îl ajute în două dintre planurile sale. Primul era boicotarea tuturor mărfurilor britanice. Cel de-al doilea era refuzul de a depinde de școlile și tribunalele britanice. În 1921, Gandhi a pus aceste două planuri în mișcare și lupta sa împotriva Angliei a început.

▲ Industria indiană a bumbacului a suferit enorm din cauza introducerii bumbacului produs în fabrici mecanizate din Marea Britanie. Pentru a câștiga și mai mulți bani, britanicii au înființat fabrici de bumbac în India. Gandhi se împotrivea folosirii utilajelor, pe care le vedea ca fiind unelte ale capitalismului

În Bombay, oamenii au început să dea foc hainelor făcute în Marea Britanie, iar Gandhi, preluând inițiativa, a încetat să mai poarte haine britanice, alegând, în schimb, să poarte hainele tradiționale indiene, din bumbac. Și-a învățat poporul cum să fie independent, folosind roata de tors pentru a-și face propriile haine. De asemenea, când ținea discursuri sau prelegeri, se străduia să nu vorbească niciodată în limba engleză.

A început astfel o demonstrație fără precedent împotriva autorităților britanice. Acest război purtat fără arme poate părea oarecum slab și naiv, dar Anglia prețuia India pentru că își putea vinde acolo mărfurile în regim de monopol și pentru mâna de lucru multă și ieftină, asemănătoare statutului de sclavi, care era disponibilă acolo. Din această perspectivă, abordarea lui Gandhi a fost foarte eficientă afectând interesele britanice în India.

▲ Oameni adunați să-l asculte pe Gandhi. Gandhi impresiona adesea prin discursurile sale pătimașe

▼ Gandhi mergând în fruntea unei demonstrații de protest

Sub supravegherea lui Gandhi, indienii produc sare pe țărm, lângă Bombay. Dat fiind că țara este înconjurată de ocean din trei părți, obținerea sării nu este foarte dificilă.

Marșul sării

În 1928, în calitate de membru al Congresului Național Indian, Gandhi a propus „ca, dacă în termen de un an, Indiei nu i se acordă autonomia, să se organizeze un alt act de insubordonare la nivel național". Propunerea sa a fost aprobată. Cu toate acestea, după ce s-a scurs un an, Indiei tot nu i s-a acordat autonomia, astfel încât, pe 12 martie 1930, Gandhi s-a întors la ferma sa, și-a adunat adepții și a pornit spre coastă, lângă Bombay, pentru a produce sare. Acesta a fost începutul incidentului care l-a făcut pe Gandhi celebru în lumea întreagă: „Marșul sării".

Pe vremea aceea, din cauza unei legi britanice, indienii nu aveau voie să producă sare. Erau nevoiți să importe sare din Marea Britanie, la prețuri exorbitante, aceasta contribuind la oprimarea lor. În semn de protest, Gandhi a hotărât să producă sare el însuși. Distanța până la coastă era de aproximativ 350 km. Gandhi avea deja peste 60 de ani, dar, cu toate acestea, s-a aflat în fruntea demonstrației, cerându-le tuturor celor care se aflau pe marginea drumului să i se alăture în acest demers. Oamenii au început să se adune treptat în jurul liderului lor, cântând „Trăiască Gandhi!". Numărul participanților a crescut progresiv, demonstrația ajungând să măsoare 3 km lungime, înainte să se atingă coasta.

Apoi, pe 5 aprilie, Gandhi și cei ce-l urmaseră au lăsat apă sărată să se evapore pentru a obține sare. „Această sare a fost luată din Oceanul Indian, această sare aparține indienilor", a spus el. „De ce să plătească indienii taxe britanicilor pentru sare, când o pot procura din propriul lor ocean?" Cu aceste cuvinte, Gandhi a insuflat poporului mândrie și unitate. Producerea sării era însă încă ilegală și, dat fiind că acest incident s-a produs în mod atât de vizibil, guvernul nu-l putea trece cu vederea. Gandhi a fost din nou arestat, dar de data aceasta a fost și întemnițat. Totuși, și această bătălie s-a încheiat cu o victorie pentru Gandhi. Populația, înfuriată de arestarea sa, a început să protesteze în grupuri de zeci de mii, cerând eliberarea sa. Aflat la strâmtoare, guvernul a ajuns la o înțelegere cu Gandhi, eliberându-l și permițând locuitorilor de pe coastă să producă sare.

Ca urmare a acestei bătălii, poetul și colegul din Congres, Tagore, l-a numit pe Gandhi „Mahatma", care înseamnă „suflet mare". Era un nume foarte potrivit pentru noul lider spiritual al Indiei.

▲ O roată de tors indiană tradițională, numită charkha, destul de rară pe vremea lui Gandhi. Declinul industriei bumbacului tors din India a marcat și sfârșitul acestor roți de tors tradiționale

Biblioteca de amintiri

SIMBOLUL MIȘCĂRII PENTRU INDEPENDENȚĂ: CHARKHA

Oriunde mergea, Gandhi aducea întotdeauna cu el o roată de tors tradițională, cunoscută sub denumirea de charkha. O folosea pentru a-și face propriile haine și îi îndemna și pe ceilalți membri ai Congresului Național Indian să facă la fel. În timpul boicotării mărfurilor britanice, Gandhi i-a învățat, de asemenea, pe indieni cum să devină independenți din punct de vedere economic, astfel încât să nu mai fie nevoie să se bazeze pe produsele din alte țări. Charkha este reprezentată pe drapelul național și a devenit simbolul mișcării pentru independență. Foarte atașat de acest obiect, Gandhi a dorit să îl utilizeze nu numai ca unealtă de fabricare a hainelor, ci și ca mijloc de educare a poporului său. În 1937, el a propus un sistem de învățământ de 7 ani pentru copii, folosind charkha. A propus folosirea roții de tors pentru a-i învăța pe copii adunarea, scăderea și înmulțirea în primii 2 ani. În al treilea an, copiii aveau să învețe geografia prin folosirea bumbacului din diverse părți ale lumii. În al patrulea și în al cincilea an, îi învăța pe copii cum să vândă îmbrăcămintea pe care o fabricaseră, în anul al șaselea aflau mai multe despre bumbacul folosit la fabricarea obiectelor de îmbrăcăminte și, în sfârșit, în anul al șaptelea li se explica modul de calcul al profitului și realizarea de grafice.

Această metodă de învățare îmbină educația cu experiența, ceea ce o face ușor diferită de sistemele folosite în lumea occidentală și în Japonia care se axează în principal pe teorie.

▸ Drapelul indian cu simbolul roții de tors tradiționale, charkha, în centru

Pentru o nouă Indie

Discuții la masa rotundă la Londra

ÎN TIMP CE GANDHI SE AFLA ÎN ÎNCHISOARE, ca urmare a marșului sării, Anglia era îngrijorată cu privire la viitorul Indiei, astfel încât s-au purtat discuții la nivel înalt, punându-se problema acordării independenței acesteia. În acea perioadă, în întreaga lume se înregistra o profundă criză, iar Anglia știa că trebuie să facă ceva pentru a opri nemulțumirea sporită ce mocnea în India. Au fost invitați mai mulți lideri ai mișcării pentru independență; au fost trimise invitații și membrilor Congresului Național Indian, aceștia refuzând însă cu toții să participe. „Astfel de discuții nu reprezintă decât o înșelătorie. Dați-ne independența acum!" au răspuns. Pentru a înrăutăți și mai mult situația, liderul mișcării de independență, Gandhi, era în închisoare, așa că nici el nu a participat.

Anglia nu avea de ales, trebuia să înceapă discuțiile fără membrii Congresului, dar, în lipsa acestora, era imposibil să se ajungă la vreo decizie. Atunci, guvernul britanic a ordonat ca Gandhi să fie eliberat și anul următor, în 1931, l-a chemat să participe la o a doua rundă de negocieri. Gandhi se întorcea în locul unde își făcuse studiile. De data aceasta însă se schimbase: a mers acolo îmbrăcat în costum tradițional indian și încălțat cu sandale de lemn. A adus, de asemenea, cu el o capră, pe care a plimbat-o prin tot orașul. Aceasta era o modalitate de a-și exprima naționalismul. Britanicii au fost uimiți când l-au văzut.

Acum că Gandhi devenise un nume de marcă după marșul sării, a fost invitat să poarte dezbateri cu mulți dintre intelectualii lumii și a primit chiar și o invitație să vorbească pe un post american de radio. Gandhi a acceptat toate aceste invitații, făcându-și astfel publicitate și informând lumea întreagă despre mișcarea pentru independența Indiei.

Ruperea relațiilor și sporirea oprimărilor

Se sperase mult de la călătoria lui Gandhi la Londra, dar, în final, discuțiile nu au avut succes. Gandhi a subliniat din nou că autonomia nu era de ajuns; el a cerut independența imediată și completă a Indiei față de Marea Britanie. În condițiile în care fusese deja trădat și înșelat în trecut, Gandhi a devenit din ce în ce mai insistent. Deși Marea Britanie a vorbit despre o viitoare autonomie pentru India, guvernul nu a spus nimic despre independență. Din cauza problemelor apărute ca urmare a sistemului castelor și multitudinii de confesiuni religioase din India, Marea Britanie a împărțit țara într-o „Indie a majorității" și o „Indie a minorităților". Strategia britanicilor urmărea dezbinarea mișcării pentru independență și menținerea puterii pentru încă o perioadă. Știind că Gandhi nu va fi niciodată de acord cu acest plan, britanicii au scos Congresul Național Indian în afara legii și l-au arestat pe Gandhi.

Marea Britanie a recurs la aceste strategii extreme în speranța de a face față insurecției indiene. Membrii CNI, care era acum o organizație ilegală, au fost persecutați în mod necruțător, iar în condițiile în care mișcarea pentru independență se afla în pragul prăbușirii, au fost create partidul comunist și partidul socialist, ceea ce a dus la o și mai mare divizare a mișcării. Cu toate acestea, criza a fost evitată de către Nehru și de alți membri ai CNI. La puțin timp de la ieșirea din închisoare, Gandhi a anunțat, în 1934, că se va retrage de pe scena politică. Din acel moment, Congresul și-a continuat activitatea sub conducerea lui Nehru.

▲ Imagine de la discuțiile la masa rotundă. Gandhi nu a cedat în fața britanicilor, care încercau să se folosească de aceste negocieri pentru a suprima Congresul Național Indian, iar discuțiile s-au încheiat până la urmă cu un eșec

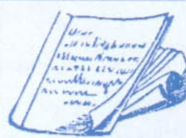

◄ În drumul său spre Londra, Gandhi s-a oprit în portul francez Boulogne. Fiind înconjurat de oameni îmbrăcați în stil occidental, se făcea ușor remarcat în hainele sale tradiționale indiene

▲ Gandhi la Londra. După Marșul sării, a devenit cunoscut în lumea întreagă.

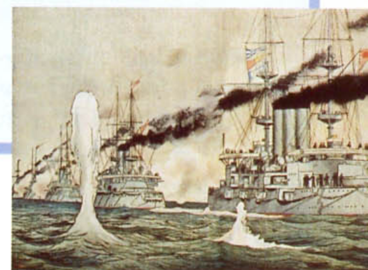
Versiune diferită

GANDHI ȘI JAPONIA

Gandhi a susținut non-violența întreaga sa viață, însă, în mod surprinzător, a fost în favoarea utilizării violenței împotriva japonezilor. Când s-a conturat posibilitatea ca Japonia să invadeze India în 1942, i-a trimis o scrisoare lui Chiang Kai Shek, comandantul suprem al armatei chineze, spunând: „Avem nevoie de ajutor extern pentru a apăra India de japonezi" și cerând armatei chineze să ajute la apărarea țării.

Ceilalți lideri ai mișcării pentru independență aveau o părere foarte bună despre Japonia. Atât Japonia cât și India erau țări asiatice, ambele urmăreau realizarea armoniei cu natura, iar una dintre principalele religii din Japonia, budismul, s-a născut în India. Ei sperau că Japonia se va impune ca lider în Asia și va apăra continentul de europeni. Aceste așteptări au fost însă dezamăgite când, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Japonia a început să invadeze alte țări asiatice.

În timpul cât s-a aflat în Africa de Sud, Gandhi s-a întâlnit cu mulți muncitori chinezi din clasele sociale inferioare și le-a putut înțelege foarte bine problemele, dat fiind că India și China împărtășeau multe probleme de ordin economic și social. S-a întristat deci foarte mult când a aflat că Japonia a invadat China. Apoi, când a început cel de-al Doilea Război Mondial, s-a opus cu hotărâre celor care făceau apel la japonezi să scape India de britanici. A susținut că „nu ar trebui să sacrificăm China pentru a ne dobândi independența". Îi considera pe chinezi aproape ca fiind conaționali și privea Japonia ca pe un dușman mai mare decât Marea Britanie.

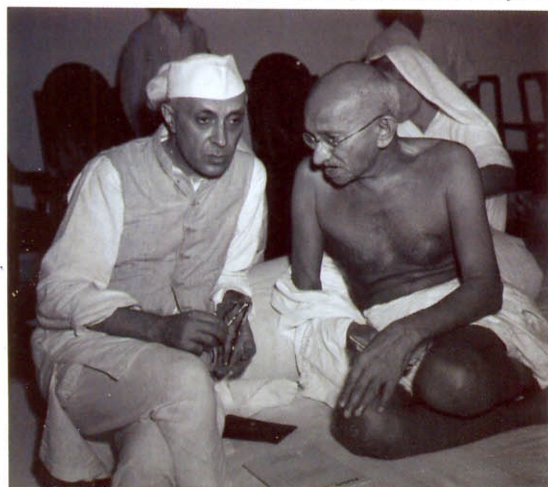

▲ Victoria Japoniei în războiul ruso-japonez a dat speranțe multor membri ai Congresului Național Indian

Britanicii la ananghie

În 1939, când a izbucnit cel de-al Doilea Război Mondial, India, în calitate de colonie britanică, a declarat război Germaniei. Ca de obicei, această decizie a fost luată fără a se ține cont de sentimentele indienilor, astfel încât Congresul Național Indian a protestat. Ca precondiție a participării la război de partea britanicilor, Congresul a cerut independența imediată a Indiei. Anglia însă a respins această cerere, iar drept urmare, Congresul a decis din nou folosirea insubordonării ca mijloc de protest împotriva implicării forțate a Indiei în război.

Totuși, politicienii britanici și-au dat seama în această perioadă că le era indispensabilă cooperarea Indiei în acest război. Datorită ascensiunii naționalismului la nivel mondial, coloniile marilor puteri europene își dobândeau treptat independența. Observând aceste evenimente, Anglia și-a dat seama cât de delicată era problema Indiei. Armata germană pătrunsese deja în Orientul Mijlociu prin regiunea Munților Caucaz, iar Japonia pusese stăpânire pe Burma, vecinul dinspre est al Indiei. Dacă Anglia ar fi inițiat vreun conflict cu India în aceste împrejurări, Imperiul Britanic ar fi fost confruntat cu o situație foarte dificilă. Chiang Kai Shek, comandantul suprem al forțelor armate chineze, era, de asemenea, conștient de situația cumplită care exista și a cerut britanicilor să acorde Indiei independența. Și americanii i-au îndemnat pe britanici să trateze India cu grijă pentru a preveni răspândirea mișcărilor pro-japoneze ce începeau să apară în interiorul granițelor Indiei. Ca urmare a acestor presiuni, primul ministru britanic, Winston Churchill, care se împotrivea independenței Indiei, a trimis în India o delegație ce avea ca misiune discutarea modalităților de transferare a puterii. Din nou, Gandhi a respins aceste negocieri, cerând independența completă față de Marea Britanie. Indienii simțeau că foarte curând va veni și timpul lor, căci Marii Britanii i se terminau rapid orice opțiuni posibile.

◂ Gandhi și Nehru. Nehru a fost cel care a preluat ideile lui Gandhi și le-a pus în practică

▾ Armata chineză în Burma. În 1942, Japonia a creat presiune asupra chinezilor să capituleze invadând țara vecină, Burma, și plănuind să își continue apoi ofensiva în India. Planul lor a eșuat însă deoarece japonezii au întâmpinat o rezistență foarte puternică din partea americanilor, britanicilor și chinezilor

Moartea „sufletului"

Două propuneri de independență

DUPĂ SFÂRȘITUL celui de-al Doilea Război Mondial, guvernul britanic a făcut o declarație referitoare la problema indiană, în care se vorbea despre independență în viitor, fără a se prevedea însă nicio schimbare pentru moment. Avea Marea Britanie să-și încalce încă o dată promisiunile? Indienii deveneau din ce în ce mai neliniștiți, pornind revolte chiar și împotriva soldaților indieni care se alăturaseră armatei britanice. În fața unei situații atât de neplăcute, Anglia a fost în sfârșit forțată să confere independența Indiei. Devastată de cel de-al Doilea Război Mondial, Marea Britanie nu mai avea energia necesară pentru a face față unei revolte în India. Rezistența indiană atinsese punctul în care soldații britanici nu mai reușeau să controleze masele de oameni care cereau independența.

Marea Britanie a decis așadar să transfere imediat puterea către indieni. Însă, conform propunerii de independență, India avea să fie împărțită în două țări: prima avea să se numească în continuare India și avea să fie locuită de hinduși, iar cea de-a doua avea să se numească Pakistan și să fie locuită de musulmani. Gandhi s-a opus bineînțeles acestei propuneri. După părerea lui, tot teritoriul indian aparținea Indiei și nu vedea necesitatea împărțirii teritoriului pe considerente religioase. Simțea că dacă se va face o astfel de împărțire, aceasta avea să cauzeze necazuri mai târziu. Gandhi a călătorit în toată țara și a vizitat multe sate încercând să îi convingă pe oameni de necesitatea de a menține unitatea țării. Pledoaria sa nu fost însă ascultată. Mulți dintre indieni erau ei înșiși în favoarea separării, astfel că Gandhi a întâmpinat multă opoziție chiar din partea propriului popor.

În special indienii de religie musulmană erau în favoarea deciziei. Reprezentau demult o minoritate și se temeau că vor fi în continuare oprimați de hinduși după ce India avea să-și dobândească independența. Au început așadar demonstrații cerând britanicilor să le acorde autonomia ca țară separată, subliniind că ei și hindușii erau două popoare total diferite. Această propunere a coincis și cu planurile britanicilor, Gandhi și adepții săi fiind astfel izolați.

▲ Imagine ilustrând distrugerea orașul Calcutta, din estul Indiei. Astfel de scene erau destul de obișnuite pe tot cuprinsul țării

Agitația de după obținerea independenței

15 august 1947, ziua mult așteptată. Ceremonia de independență a Indiei s-a ținut în capitala New Delhi. Însă Gandhi nu a venit la festivități. Omul care nu renunțase nicio clipă la ideea independenței Indiei se afla într-un sat unde vorbea despre necesitatea de a menține unitatea Indiei. Eforturile sale însă nu au fost încununate de succes. Cu o zi înainte, regiunea în care locuiau cei mai mulți musulmani fusese transformată într-o națiune – Pakistan – și din acea zi India fusese împărțită în două țări separate. Ca urmare a acestei divizări, tulburările de care se temuse Gandhi începeau să se producă.

▼ Gărzi britanice apărând o bancă indiană. Fondurile folosite în cel de-al Doilea Război Mondial au secătuit resursele Marii Britanii, devenind din ce în ce mai greu pentru aceasta să susțină financiar colonia indiană

▼ Protestatari la Londra, manifestând în favoarea independenței Pakistanului. Multă lume în India era în favoarea divizării în procesul de dobândire a independenței

Monument închinat lui Gandhi la periferia orașului New Delhi. Pe monument sunt inscripționate ultimele cuvinte ale lui Gandhi: „O, Doamne!”

Trupul lui Gandhi a fost incinerat în conformitate cu tradițiile hinduse iar cenușa a fost împrăștiată în fluviul Gange

În interiorul granițelor Pakistanului locuia o minoritate de hinduși, iar în interiorul granițelor Indiei locuia un mare număr de musulmani; ambele grupuri s-au grăbit să încerce să se mute în țara care corespundea religiei proprii, ceea ce a provocat o uriașă migrație a aproximativ 15 milioane de oameni. Turbulențele masive erau inevitabile, date fiind dimensiunile grupurilor ce se deplasau peste graniță. S-au raportat, de asemenea, cazuri de oameni care au refuzat să se mute și, în consecință, au fost persecutați de membrii celeilalte confesiuni religioase. Conflictele între cele două religii au fost frecvente, ducând la moartea a aproape 1 milion de persoane.

Moartea părintelui Indiei

Pe 2 octombrie 1948, se sărbătorea ziua de naștere a lui Gandhi. Deoarece era atât de dezamăgit de rezultatul eforturilor sale, a rostit atunci în mod surprinzător aceste cuvinte deprimante: „Am spus că voi trăi până la vârsta de 125 de ani, dar acum îmi retrag acea declarație. Vreau ca Dumnezeu să mă smulgă din viața aceasta plină de suferințe.” Dorința i-a fost ascultată – aceasta a fost ultima zi de naștere sărbătorită de Gandhi.

Pe 12 ianuarie anul următor, protestând față de ciocnirile violente care aveau loc între hinduși și musulmani, Gandhi a intrat în post. În trecut, folosise adesea postul ca mijloc de protest când poporul său se comporta într-un mod cu care el nu era de acord, dar de data aceasta era gata să țină post până la moarte. Văzându-i trupul atât de fragil, hindușii și musulmanii au decis încheierea unui armistițiu. Gandhi obținuse încă o victorie. A încercat întotdeauna să fie bipartizan. Deși era un hindus credincios, nu i-a discriminat niciodată pe musulmani și nici nu îi vedea ca pe dușmanii săi. Totuși, mulți erau furioși din cauza poziției sale bipartizane.

Gandhi, la bătrânețe, în 1948. Ajunsese doar o umbră a omului care fusese odinioară

20 ianuarie 1948. În timpul plimbării sale publice pe care o făcea în fiecare noapte, pe când urca niște scări, un hindus radical și-a croit drum printre discipolii lui Gandhi împingându-i și l-a împușcat de trei ori. Trupul său, slăbit de postul pe care îl ținuse recent, nu a putut suporta șocul rănilor cauzate de gloanțe. Zăcând nemișcat pe caldarâm, a mai șoptit ceva și și-a dat ultima răsuflare. Acestea au fost ultimele clipe ale lui Mahatma Gandhi (cunoscut de către indieni și ca Baba – părintele).

În ultima clipă înainte de a muri, Gandhi murmurase: „Hey, Rama (O, Doamne)”.

Piață din India. Hindușii, care nu cred în uciderea ființelor nevinovate, considerau că este mai bine să nu mănânce plante și legume, deoarece astfel ucideau insectele care se hrăneau cu acestea

CLIPE PERSONALE

CALEA LUI GANDHI CĂTRE O VIAȚĂ SĂNĂTOASĂ

Gandhi a spus odată pe jumătate în glumă: „voi trăi până la vârsta de 125 de ani”, și asta datorită stilului său de viață sănătos. Pe când era copil nu-i plăceau exercițiile fizice, dar în timpul liceului a prins obiceiul de a face plimbări. Susținea că aceste plimbări zilnice contribuiau enorm la starea sa de sănătate.

S-a concentrat însă mult mai mult pe regimul alimentar. Gandhi a citit foarte multe cărți despre vegetarianism în perioada petrecută la Londra pentru a putea purta dezbateri inteligente cu cei care susțineau că sursa sănătății o reprezenta consumul de carne. Și-a început cercetarea în dorința de a valida regulile impuse de religia hindusă, dar aceasta a evoluat în curând.

Gandhi a încetat brusc să mai bea lapte produs de animalele considerate sacre în India – vacile. Desigur, nu se atingea de niciun alt produs lactat. A încetat apoi să mai mănânce grâu. Până la urmă, alimentația sa a ajuns să cuprindă numai fructe. Aceasta era o atitudine extremă, chiar și pentru un hindus, care în mod normal putea să bea lapte de vacă și să mănânce produse din grâu.

Gandhi și-a folosit trupul ca un experiment și a încercat multe feluri diferite de mâncare pentru a determina efectul fiecăruia asupra stării de sănătate. Era foarte interesat de nutriție și privea aceste experimente ca pe un fel de hobby. De fapt, pe când lucra ca avocat în Bombay, se bucura nespus de momentele când nu avea clienți și putea să continue studierea nutriției.

După părerea lui Gandhi, consumul de lapte de vacă favorizează dorințele sexuale.

Lupta non-violentă împotriva imperialismului britanic

Lupta Indiei pentru independență s-a purtat aproape în întregime cu mijloace non-violente, ceea ce era foarte rar într-o epocă în care coloniile începeau să se revolte împotriva ocupanților. Indienii se opuneau fățiș dușmanilor, care aveau arme, fără a recurge la violență. Cum a ajuns Gandhi să adopte și să perfecționeze acest stil? Și cum plănuia să folosească această tehnică în lupta împotriva britanicilor?

▲ Gandhi, compunând o scrisoare. Armele sale erau stiloul și hârtia, precum și credința sa de neclintit

O introducere în avantajele non-violenței

GANDHI SPUNEA CĂ „non-violența nu este o armă a celor slabi, ci o armă a celor viteji." Pentru el, non-violența era o armă cu mult superioară violenței. Gandhi a adoptat această logică aparent paradoxală ca urmare a lecturilor sale și a experienței rasismului din Africa de Sud.

Încă de la o vârstă fragedă, Gandhi a citit mult, în special cărți de religie. Dintre acestea, cele două cărți care au avut cea mai mare influență asupra sa au fost „Baghavad Gita" și „Codul de legi al lui Manu". Prima dintre acestea, pe care a obținut-o de la un intelectual pe care l-a întâlnit în Marea Britanie, l-a învățat despre modalitățile de a renunța la dorințele materiale, iar din cea de-a doua, pe care a găsit-o în colecția de cărți a tatălui său în timpul liceului, a învățat că „nu poți lupta împotriva răului cu rău, trebuie să lupți împotriva lui cu bine." Ambele cărți au stat la baza filozofiei sale ulterioare. A învățat, de asemenea, principiile non-rezistenței de la Tolstoi și valoarea unei etici de lucru riguroase de la criticul de artă și savantul britanic John Raskin. Aceste lucrări l-au transformat pe Gandhi într-un personaj stoic și iubitor de pace, făcându-l să inventeze „brachmacharya".

Brachmacharya înseamnă „felul de viață al lui Brahma" și propovăduiește cumpătarea în dorințe, inclusiv dorințele trupești și pofta de mâncare printre altele. Se spune că oamenii care ajung la Brachmacharya sunt capabili să îi influențeze pe ceilalți, fără a se folosi de arme sau de înșelăciune.

După ce se angajase deja să realizeze Brachmacharya, Gandhi a hotărât să o folosească și ca mijloc de luptă politică. Această idee a evoluat până la urmă în Satyagraha.

▸ Răscoala cipailor din 1857. Aceasta a fost o demonstrație violentă împotriva forțelor britanice din India care s-a încheiat cu suprimarea prin forță a revoltei de către armată

▲ Indieni oprimați de soldații britanici

Aplicând conceptele filozofiei Brachmacharya în bătăliile politice, oamenii care practică Satyagraha pot schimba lumea fiind de partea adevărului, susținea Gandhi. Poate părea o credință foarte tradițională și religioasă, dar odată cu apariția mass-mediei și răspândirea democrației, se poate spune că Satyagraha era o modalitate foarte modernă de conștientizare și de influențare a opiniei publice.

Ori de câte ori eforturile sale sau ale mișcării pentru independență eșuau, Gandhi ținea post, susținând că acest lucru era necesar pentru atingerea purității Satyagraha. Punea eșecurile sale pe seama lipsei unei adevărate Brachamacharya, astfel încât se poate spune că și aceste perioade de post erau o formă de acțiune politică.

O bătălie cu reguli avantajoase

Este însă non-violența o strategie eficientă? Într-o epocă a imperialismului, non-violența nu ar fi foarte eficientă, desigur... Dar dacă adversarul ar fi mai priceput la influențarea oamenilor și manipularea opiniei publice? Totuși, Gandhi nu s-a îndoit niciodată că metodele sale vor funcționa. Satyagraha este puterea adevărului. Dacă adevărul este de partea ta, oamenii vor fi inevitabil de partea ta. Gandhi a declarat că „sursa satisfacției o reprezintă mijloacele folosite, nu scopul final", considerând că oamenii trebuie să facă marșuri pentru a-și exprima dezamăgirea, fără să aștepte vreun rezultat, numai pentru a arăta lumii că nu sunt de acord.

În acest caz, scopul final îl reprezenta independența Indiei, dar acesta nu era nimic mai mult decât un rezultat asociat cu nenumăratele ore de marșuri și proteste. Dacă adevărul este de partea ta, atunci rezultatul îți va fi benefic. Totuși, acest concept abstract de prețuire a mijloacelor mai degrabă decât a scopurilor nu era o filozofie politică obișnuită. Din acest motiv, mulți membri ai Congresului Național Indian considerau metodele sale foarte nesăbuite și misterioase. Exemplul perfect al acestor metode a fost „greșeala de calcul himalaiană", când Gandhi a făcut brusc apel la încetarea protestelor împotriva britanicilor. De asemenea, Gandhi a căutat mereu dialogul cu britanicii, dar nu a acceptat niciodată să negocieze, refuzând orice alt rezultat în afară de 100% din ceea ce solicitase, aceasta nefiind o atitudine asociată, în mod obișnuit, cu oamenii politici, care tind să prețuiască diplomația. Gandhi era, exact așa cum l-a descris Chandra Bose, un om foarte credincios și idealist.

Desigur, Gandhi nu credea că non-violența era lipsită de sens și nici că era o opțiune perdantă în fața violenței. Dimpotrivă, el considera că este o armă capabilă să opună o rezistență puternică în fața violenței și, în final, să biruie.

Gandhi considera mișcarea pentru independență ca fiind un război al maselor. Spre deosebire de orice alt fel de război, acesta era o bătălie ce opunea oameni, culturi și civilizații. India și Marea Britanie se deosebeau în multe privințe. Pe de o parte, Marea Britanie era o națiune cu teritorii pe întregul glob, cu o armată puternică, ce era capabilă să subjuge țări întregi. Pe de cealaltă parte, India nu era atât o națiune, cât mai degrabă un grup de triburi care locuiau în aceeași zonă geografică, lucrând manual, bazându-se foarte mult pe natură și folosind ca arme doar bâtele.

Gandhi și-a dat seama că în fața unui astfel de inamic nu se poate lupta folosind regulile impuse de acel inamic. În schimb, este mai avantajos să se folosească resursele și tehnicile pe care le aveau la dispoziție indienii. În acest caz, regulile inamicului constau în metoda tipică țărilor europene de a cuceri națiuni mai slabe prin forță. Gandhi știa că încercarea de a folosi aceste metode în fața acestui inamic va duce la eșec, așa că a inventat o nouă metodă, una tipic indiană, care avea să se bazeze pe forța interioară a oamenilor în locul forței armate.

▼ Lanțul muntos Himalaya. „Greșeala de calcul himalaiană" se referă la enorma greșeală pe care a făcut-o Gandhi, neluând în seamă frustratea și furia acumulată de indieni vizavi de britanici.

▲ Pamflete chemând la grevă, date din mână în mână de cetățenii indieni

Beneficiile non-violenței

În ciuda faptului că forțele britanice și cele sud-africane au folosit violența pentru a combate acest război al insubordonării, Gandhi nu a recurs niciodată la violență. S-a lăsat de multe ori luat prizonier fără să opună rezistență. Primea mereu sentințe blânde și era repede eliberat. Apoi, odată ieșit din închisoare, își relua lupta de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Desigur, guvernul îl supraveghea îndeaproape pe Gandhi, trimițând detectivi în civil pentru a-i urmări acțiunile când călătorea.

În ochii guvernului și ai autorităților, Gandhi era o persoană care dădea multe bătăi de cap. Deși aveau arme, știau că nu pot pur și simplu să îl ucidă, pentru că nu se făcea vinovat de săvârșirea niciunei fapte grave. Deși India era o colonie imperială, existau totuși legi care nu puteau fi ignorate. Din acest motiv, lupta lui non-violentă reprezenta o problemă foarte enervantă pentru autorități. Chiar și o înscenare și apoi arestarea lui Gandhi pentru o crimă pe care nu a comis-o ar fi provocat multe probleme, deoarece Gandhi se bucura de sprijinul populației. Dacă Gandhi ar fi murit în închisoare, oamenii s-ar fi înfuriat și s-ar fi revoltat împotriva guvernului. Aceasta era cea mai mare frică a Imperiului Britanic. În ochii britanicilor, indienii erau un popor blând, căruia îi plăcea să respecte ordinele, ceea ce făcea ca India să fie o colonie relativ ușor de controlat, dar dacă indienii ar fi decis să pornească război împotriva ocupanților, lucrurile ar fi stat cu totul altfel. Atâta timp cât autoritățile erau de acord să mențină un canal deschis de comunicare cu Gandhi, indienii rămâneau supuși. Nu se putea permite ca Gandhi să moară, așa că până și dușmanul era preocupat de starea lui de sănătate. Cu alte cuvinte, Gandhi era ca o siguranță conectată la un explozibil puternic. În mod destul de surprinzător, poveștile despre eforturile non-violente ale lui Gandhi au atins inimile poporului britanic și ale politicienilor. Acesta este un alt efect al Satyagrahei: este greu să îți faci dușmani.

▼ Gandhi a mărșăluit întotdeauna alături de demonstranți, ceea ce i-a adus și mai mult respect

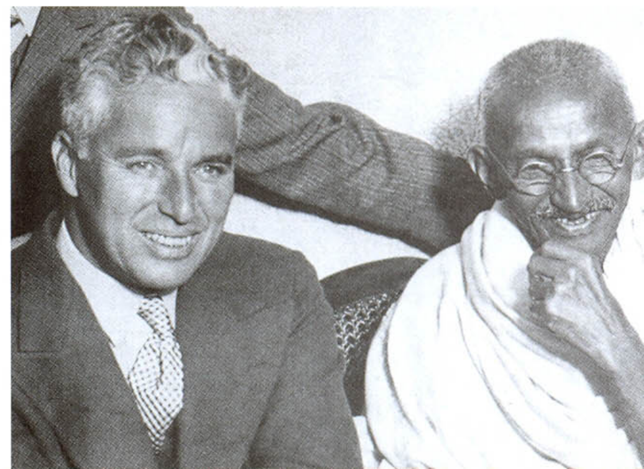
O victorie sigură

Gandhi credea însă cu adevărat că eforturile sale vor duce la independența Indiei? Deși nu era rănit purtând o astfel de luptă, nici nu cauza daune directe inamicului, nu avea oare să se termine războiul acesta fără nicio schimbare? Omul care i-a pus aceste întrebări lui Gandhi era un lider al mișcării pentru independență, Subhas Chandra Bose.

Acesta a avut mai multe întâlniri cu Gandhi pentru a discuta viitorul mișcării pentru independență, dar Gandhi nu voia să vorbească decât despre ordinea în care vor avea loc protestele. Bose a fost dezamăgit de strategia adoptată de grup de a face demonstrații aleatorii. Când Bose a sugerat să folosească violența împotriva britanicilor în cel de-al Doilea Război Mondial, Gandhi a replicat: „Anglia va fi slăbită, fie că va câștiga sau nu acest război. În acel moment vom putea să ne dobândim independența fără forță." Aceasta este o dovadă a excepționalei sale puteri de percepție și de a prevedea lucrurile ce aveau să se întâmple și arată că, în spatele cuvintelor sale pline de virtute, Gandhi avea o strategie bine calculată.

Considerând că el avea o strategie bazată pe realitate, Bose a pornit lupta de dobândire a independenței folosind violența și sacrificând astfel multe vieți fără vreun rezultat. Comparând aceasta cu succesul lui Gandhi, corectitudinea alegerii făcute de acesta din urmă este evidentă. Decizia majorității indienilor de a lupta de partea lui Gandhi s-a dovedit a fi o alegere foarte inspirată.

▸ Charlie Chaplin și Gandhi. Gandhi se bucura de susținere și printre albi, pe care îi considera de obicei dușmani.

O ALTĂ BĂTĂLIE ABOLIREA RASISMULUI ÎMPOTRIVA „INTANGIBILILOR"

Sistemul castelor

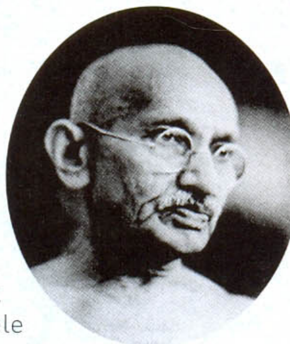
Gandhi era un iubitor al Indiei tradiționale, dar aceasta nu înseamnă că era de acord cu toate tradițiile indiene. A recunoscut că existau mai multe probleme în cadrul societății indiene și a luptat pentru a corecta aceste neajunsuri. Una dintre aceste probleme era rasismul care s-a dezvoltat datorită sistemului castelor, adânc înrădăcinat în societatea indiană, căruia Gandhi i s-a opus cu vehemență.

Istoria castelor din India începe acum 3000 de ani. Se spune că există peste 5000 de diviziuni diferite, dar cele mai importante sunt casta Brahmanilor, castele Kșatriya, Vaisya, și Sudra. Oamenii erau împărțiți în aceste grupuri pe baza ocupației strămoșilor lor, liderii religioși aflându-se în vârful ierarhiei, urmați de războinicii din clasa Kșatriya, de negustorii care formează casta Vaisya și, în sfârșit, lucrătorii care mânuiau carnea crudă în clasa cea mai de jos, Sudra. Apartenența la o castă este moștenită și imposibil de schimbat. Oamenilor nu le este permis să se căsătorească și nici măcar să ia masa cu membrii altei caste, ceea ce face ca sistemul să pară foarte surprinzător când este privit dintr-o perspectivă modernă. Acest sistem de împărțire a oamenilor pe baza ocupației lor se regăsește în multe culturi, dar numai în India a durat de-a lungul atât de multor generații și a devenit atât de adânc înrădăcinat în organizarea socială.

Voluntar în slujba cauzei

Pe măsură ce India se transforma într-o națiune modernă, problema castelor nu putea fi evitată, astfel încât toți conducătorii mișcării pentru independență au încercat, într-un fel sau altul, să reformeze acest sistem sau chiar să îl abolească. Și Gandhi țintea, desigur, să se ocupe de această problemă. El s-a concentrat însă pe cei ce se aflau la nivelul cel mai de jos al sistemului castelor – „intangibilii", cei pe care nu trebuia să îi atingi, fiind considerați paria.

Intangibilii reprezintă cel mai întu-

▸ În ciuda faptului că era un hindus devotat, Gandhi nu putea ignora consecințele sistemului castelor.

necat aspect al sistemului castelor. Însuși numele care le-a fost dat indică faptul că te puteai spurca chiar și numai atingând un astfel de om, așa că este mai potrivit să spunem că, mai degrabă decât a reprezenta cea mai de jos castă, ei erau de fapt considerați a fi în afara sistemului. Intangibilii reprezentau cam 10% din totalul populației, ceea ce nu este puțin. Ei putea locui doar în zone speciale, separate, și nu aveau voie să intre în locurile publice amenajate, cum ar fi parcurile. Gandhi cunoștea foarte bine acțiunile guvernului Apartheid din Africa de Sud, împotriva căruia luptase, dar același fel de rasism exista și în țara sa, în India, ceea ce considera a fi foarte umilitor.

Gandhi le-a dat un nou nume intangibililor: „Harijan", ceea ce înseamnă „Copiii Domnului", și a făcut eforturi pentru a elimina rasismul împotriva lor. Numai eforturile lui pentru obținerea independenței puteau rivaliza cu interesul lui pentru această cauză.

Devotamentul lui pentru această cauză este evident în „Jurământul ashramului", o listă de zece promisiuni pe care le impunea tuturor celor care intrau în ferma sa. Acesta includea, printre altele, jurământul de a nu ceda dorințelor materiale, un angajament la non-violență și legământul de a pune capăt rasismului împotriva intangibililor. Gandhi invita intangibili la ferma sa ca și cum aceștia ar fi fost membri ai altor caste și, în ciuda opoziției soției sale, a adoptat o fetiță ce provenea din rândurile intangibililor. Când s-a retras de la conducerea Congresului Național Indian, Gandhi a declarat: „de acum înainte nu voi mai lupta pentru independența Indiei, ci mă voi ocupa de problema intangibililor".

Sistemul de caste al lui Gandhi

Totuși, cu toate eforturile sale de a combate rasismul împotriva intangibililor, Gandhi nu se opunea sistemului castelor, susținând că „datorită castelor, numărul profesiilor disponibile este limitat, ceea ce face mai ușoară alegerea unei meserii", opinie ce poate fi interpretată ca fiind în favoarea menținerii stării de fapt existente. Fiind un hindus credincios, Gandhi credea că Dumnezeu a avut un motiv să îi împartă pe oameni în caste diferite. El credea însă că oamenilor nu ar trebui să li se interzică să se căsătorească sau să ia masa cu membrii altor caste, ceea ce făcea ca poziția sa în privința acestui sistem să fie oarecum greu de înțeles. Simplificând, se poate spune că Gandhi era în favoarea castelor dar împotriva rasismului.

Eforturile lui Gandhi de a schimba atitudinea existentă față de caste a fost continuată de succesorii săi. În prezent, sistemul castelor încă mai există în India, dar discriminarea a fost scoasă în afara legii.

▸ O familie din casta Brahmanilor.

Cei care au purtat bătălii epice alături de „sufletul Indiei"

Gandhi a urmărit să clădească un viitor strălucit pentru patria sa şi pentru toţi cei care o locuiau. Voinţa sa neclintită i-a atins pe hinduşi, pe musulmani şi pe mulţi alţii din întreaga lume. Însă nu toată lumea a fost de partea sa. Unii au folosit metodele sale pentru a îndeplini alt ideal, iar alţii au susţinut folosirea altor mijloace pentru a îndeplini acelaşi ideal.

Marele om politic britanic în favoarea menținerii Indiei în Imperiul Britanic

Winston Churchill (1874-1965)

Pe când lupta pentru independența Indiei, Gandhi a trebuit să înfrunte marele Imperiu Britanic. Una dintre personalitățile cele mai radicale ale Imperiului era Winston Churchill. El îl ura pe Gandhi și, când acesta a venit în Anglia la negocieri îmbrăcat în costumul tradițional indian, se spune că Churchill ar fi declarat: „Mi-a venit să vomit".

Churchill s-a născut într-o familie de aristocrați din Marlborough, Anglia. După ce a lucrat ca soldat și jurnalist, a devenit om politic la vârsta de 25 de ani și a fost ministru în cabinet, înainte de a deveni prim ministru, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Era ferm împotriva acordării autonomiei Indiei, împotriva participării lui Gandhi la discuțiile de la masa rotundă și împotriva eliberării Indiei de sub stăpânirea britanică. Încăpățânarea sa era remarcabilă chiar și printre membrii partidului conservator.

Churchill avea multe prejudecăți împotriva Indiei, inclusiv credința că această țară era incapabilă să se autoguverneze, dar aceasta nu se datora faptului ca ar fi fost un ignorant în privința acestui subiect. De fapt, pe când era soldat, fusese trimis la granița indiană și luptase alături de localnici, ceea ce făcea ca el să știe mai multe despre acest subiect decât un om politic britanic obișnuit. Altul era motivul încăpățânării sale: statutul internațional al Angliei. După părerea lui, „India este un simbol al onoarei și puterii britanice" și cedarea ei „ ar face din Marea Britanie nimic mai mult decât o națiune europeană obișnuită". Și-a dat toată silința să întârzie acordarea independenței Indiei, astfel încât Marea Britanie să mai păstreze pentru ceva timp această onoare.

Churchill a declarat, de asemenea, că nu ar trebui să i se acorde autonomie Indiei pentru că „există încă multe probleme legate de rasism și religie în India care ar ieși la suprafață într-un mod dezastruos dacă țării i s-ar acorda independența". Aceasta reprezenta o observație corectă dar nu un motiv potrivit pentru a menține țara sub stăpânire britanică atâta timp. Ideea lui de a menține Imperiul Britanic cât mai mult timp posibil era tipică pentru un alb elitist.

Churchill a continuat să plănuiască viitorul Angliei până în momentul morții sale, la Londra, în 1965.

REȚEAUA DE LEGĂTURI PERSONALE

Influență
Susținători
Susținători parțiali
Oponenți

Charlie Chaplin (1889-1977)
Producător de filme și actor născut în Marea Britanie. S-a mutat în Statele Unite și a început să facă pantomimă. A regizat de asemenea filme satirice care criticau mediul politic din acea vreme și s-a întâlnit cu Gandhi în 1931.

Nelson Mandela

Jawaharlal Nehru

Franklin Roosevelt (1882-1945)
Cel de-al treizeci și doilea președinte al Statelor Unite. A scos țara din recesiune și a condus țările aliate către victorie în cel de-al Doilea Război Mondial. Ura colonialismul și i-a cerut lui Churchill în mai multe rânduri să confere independența Indiei.

Rabindranath Tagore

Romain Rolland 1866-1944
Scriitor și savant francez. I s-a acordat Premiul Nobel pentru literatură în 1915. S-a opus războiului și fascismului și s-a mutat în Elveția, țară neutră. S-a întâlnit o dată cu Gandhi, în 1931.

Subhas Chandra Bose

Winston Churchill

Dalai Lama (Al XIV-lea)
Lider politic și spiritual al Tibetului. În 1959 a fost obligat să plece în exil de către forțele chineze. S-a implicat apoi în acțiuni non-violente în efortul de a obține independența Tibetului, iar în 1989 a câștigat Premiul Nobel pentru pace.

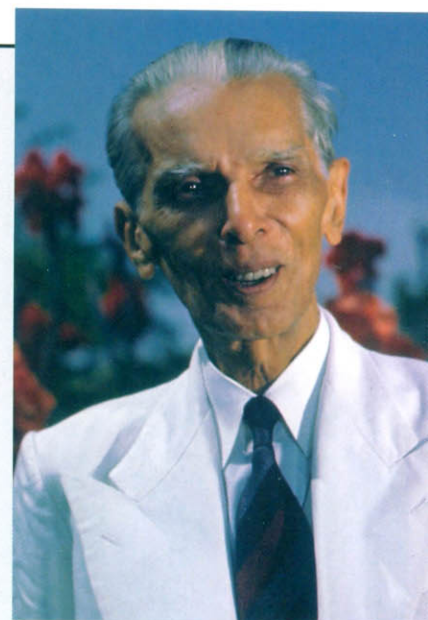
Martin Luther King (1829-1968)
Lider al mișcărilor pentru drepturi civile în Statele Unite. A susținut egalitatea în drepturi a tuturor americanilor, iar în 1964 i s-a acordat Premiul Nobel pentru pace. A fost asasinat în 1968.

Muhammad Ali Jinnah

▲ Personalitățile din chenarele gri sunt prezentate pe larg în acest capitol.

Liderul musulman care a susținut o independență divizată

Muhammad Ali Jinnah (1876-1948)

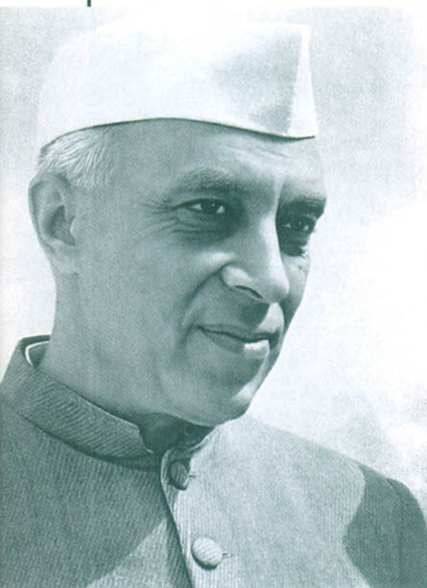

Muhammad Ali Jinnah, cunoscut ca părintele Pakistanului, a luptat alături de Gandhi pentru independența Indiei, dar mai târziu a găsit foarte ispititoare propunerea de separare a Indiei de Pakistan făcută de britanici, căreia Gandhi i s-a opus cu fermitate.

Jinnah s-a născut în 1876, în orașul-port Karachi de la Marea Arabiei într-o familie de negustori de piele. După ce a studiat dreptul la Londra, a intrat în politică în 1906. S-a alăturat Congresului Național Indian, principalul grup pro-independență din țară, și a luptat pentru unitatea hindușilor și musulmanilor, între care existau dezacorduri în multe privințe. Însă, când britanicii au înființat Liga Musulmană, o organizație a elitei musulmane, Jinnah a devenit liderul acesteia. Liga Musulmană considera influența sporită a CNI destul de îngrijorătoare și și-a propus să dezmembreze și să slăbească mișcarea pentru independență. După crearea sa, în 1906, Liga s-a opus tuturor pozițiilor luate de CNI și a funcționat ca un partid politic britanic în India. Jinnah, devenit unul dintre cei mai mari rivali ai lui Gandhi, se temea că musulmanii, care erau în acel moment în minoritate, vor fi oprimați de hinduși dacă țării i s-ar fi acordat independența.

În timpul unei Convenții a Ligii din 1940, Jinnah a declarat că „India este compusă din oameni extrem de diferiți din punct de vedere cultural și al tradițiilor" și a început să facă apel la crearea Pakistanului ca țară a indienilor musulmani. Această mișcare semăna cu planurile pe care le aveau britanicii pentru această regiune, însă Gandhi și alți membri ai CNI nu aveau de gând să asiste pasivi la ceea ce se întâmpla. Aceștia au purtat în mod repetat discuții cu Jinnah, dar deja mișcarea pentru o independență divizată nu mai putea fi oprită. Jinnah nu era de acord cu spiritul naționalist al lui Gandhi, deoarece considera că un indian nu este cu nimic mai mult decât o persoană care locuiește în interiorul granițelor Indiei. A devenit primul președinte al Pakistanului, în 1947, dar a murit doar un an mai târziu, în 1948.

Omul care a pregătit cu realism calea Indiei către independență

Jawaharlal Nehru (1889-1964)

Nehru, unul dintre conducătorii mișcării pentru independența Indiei și succesorul lui Gandhi, s-a născut într-o familie bogată din provincia Kashmir. A studiat la Universitatea Cambridge din Marea Britanie, a devenit avocat și și-a deschis un cabinet de avocatură în orașul Allahabad din vestul Indiei înainte de a se alătura mișcării pentru independență în 1919. După aceea a devenit unul dintre cei mai importanți membri ai Congresului Național Indian și președintele acestuia în 1929, urmându-i lui Gandhi, în 1942, în calitate de lider real al grupării. După independența Indiei, a devenit primul premier al țării și, în următorii 17 ani, a ajutat la construirea națiunii. A instituit planuri pe 5 ani, după modelul planurilor cincinale din Uniunea Sovietică, pentru a ajuta la industrializarea țării și a făcut să crească semnificativ nivelul de trai al indienilor.

Deși Nehru a fost puternic influențat de ideile lui Gandhi, aceasta nu înseamnă că cei doi erau de acord în absolut toate privințele. Adeseori Nehru nu a fost de acord cu Gandhi și a protestat împotriva ideilor acestuia, ceea ce făcut ca prietenia lor să ajungă în pragul destrămării de mai multe ori. Spre deosebire de Gandhi, Nehru nu vedea în non-violență decât un mijloc de a dobândi independența Indiei. Nu și-a putut stăpâni furia atunci când Gandhi a făcut apel la încetarea grevelor de protest împotriva britanicilor ca urmare a „greșelii de calcul himalaiene". Influențat de revoluția violentă dar încununată de succes din Rusia, Nehru considera că non-violența este o strategie bună, dar nu și singura, pentru realizarea scopurilor.

Nehru era, de asemenea, împotriva ideii că India ar trebui să fie o națiune care să se bazeze pe agricultură și să respingă știința. Gandhi considera că modul de viață adecvat trebuia să fie unul simplu, umil și că oamenii ar trebui să trăiască în ferme agricole. Nehru, pe de altă parte, a ajutat la dezvoltarea și industrializarea orașelor indiene, în speranța că într-o bună zi țara va deveni una dintre cele mai puternice din lume.

Aceste clare diferențe de opinie nu s-au acutizat, în principal, datorită compromisurilor făcute de Nehru, însă, după moartea lui Gandhi, Nehru a condus India într-o cu totul altă direcție. Politicile sale erau adânc înrădăcinate în realitate. Nu poate fi negat faptul că, în zilele noastre, calitatea vieții în India este cu mult superioară celei dinaintea obținerii independenței.

Nehru a murit în 1964, pe când era încă prim ministru, dar sub conducerea sa India devenise una dintre cele mai influente țări din Asia.

Succesorul lui Gandhi în lupta împotriva rasismului din Africa de Sud

Nelson Mandela (1918-)

Nelson Mandela, celebru deoarece a fost primul președinte de culoare al Africii de Sud, s-a născut în 1918, fiind fiul conducătorului unui sat. S-a implicat în politică atunci când s-a alăturat Congresului Național African în 1944.

Congresul Național African era un partid politic influențat de ideile lui Gandhi, care căuta să elimine rasismul îndreptat împotriva negrilor din Africa de Sud. Mandela a ajutat la organizarea grevelor de protest împotriva guvernului, a fost arestat și întemnițat de mai multe ori, dar treptat și-a sporit sfera de influență. Însă, ca urmare a acestui fapt, oprimarea negrilor a devenit și mai acerbă, culminând cu masacrul din Sharpeville din 1960. Guvernul rasist de apartheid era criticat pe întreg mapamondul, dar regimul a câștigat treptat putere în Africa de Sud. Hăituit de autorități, Mandela a abandonat abordarea non-violentă în favoarea înființării unei organizații armate, cunoscută sub denumirea de „Sulița Națiunii". A călătorit în străinătate pentru a învăța despre tacticile luptei de gherilă și pentru a se pregăti de război. Ca urmare a revoltei armate, a fost arestat și condamnat la închisoare pe viață, o sentință mult mai aspră decât toate cele pe care le primise ca activist non-violent. Oameni din lumea întreagă au făcut apel să fie eliberat, dar cererile lor au rămas neascultate iar Mandela a petrecut în închisoare 27 de ani. Însă guvernul sud-african nu își putea menține politicile rasiste dată fiind presiunea venită din exterior precum și din numeroasele proteste din interior. În 1990, președintele De Klerk l-a eliberat pe Mandela din închisoare și a legalizat Congresul Național African. Acest eveniment a fost salutat în străinătate, iar în 1993 lui Mandela și lui De Klerk li s-a acordat Premiul Nobel pentru pace. Apoi, în 1994, Mandela a fost ales în funcția de președinte în urma primelor alegeri în care toți locuitorii au avut drept de vot. Astfel, după o jumătate de secol, lupta sa s-a încheiat cu o victorie. A fost o bătălie foarte delicată care ar fi putut sfârși cu un număr uriaș de victime în cazul în care ceva nu ar fi mers bine. În 1999, Mandela s-a retras din viața politică, dar partidul său se află încă la putere în Africa de Sud.

Reformatorul împătimit care a susținut folosirea armelor pentru dobândirea independenței

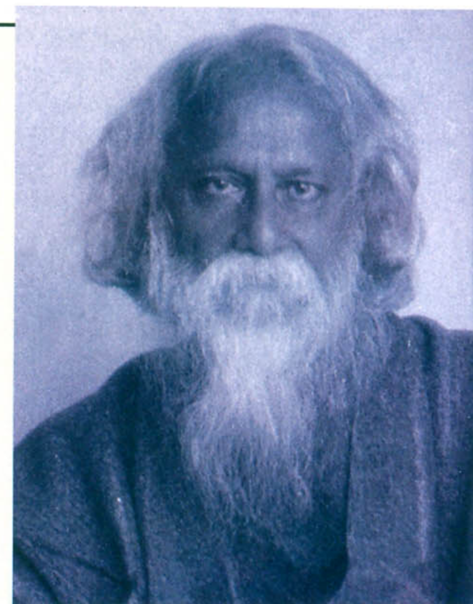
Subhas Chandra Bose (1897-1945)

Al treilea lider influent al mișcării pentru independență, după Gandhi și Nehru, a fost Subhas Chandra Bose. Acesta s-a născut în 1897, în orașul Calcutta, din estul Indiei. Familia sa era bine cunoscută și foarte înstărită și l-a îndemnat să studieze la Universitatea Cambridge pentru a putea lucra apoi în cadrul guvernului. După ce și-a făcut studiile în străinătate, a trecut examenul pentru funcționari publici în India. Însă, influențat de mișcarea pentru independența Irlandei, a decis să i se alăture lui Gandhi și mișcării de insubordonare condusă de acesta în loc să urmeze cariera de funcționar public. Bose nu a fost însă niciodată complet de acord cu tacticile non-violente ale lui Gandhi. Impresionat de victoria japonezilor din războiul ruso-japonez, el credea că violența reprezenta calea corectă ce trebuia aleasă și l-a criticat pe Gandhi pentru că era „un credincios, nu un politician".

Bose a dus o campanie energică în favoarea cauzei sale și a devenit un membru important al Congresului Național Indian. A lucrat ca publicist în regiunea Bengal, ca lider al armatei de voluntari și ca director al școlii CNI, înainte de a fi ales președinte al Consiliului, în 1938. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a devenit evident că opiniile sale erau radical diferite de cele ale lui Gandhi. A văzut în acest război o șansă unică de a obține independența, pe când Gandhi era în favoarea ajutării Marii Britanii în eforturile de război, simțind că era incorect să îi atace pe britanici în acele vremuri de instabilitate.

Bose s-a despărțit atunci de Gandhi și a căutat sprijin în străinătate, întâlnindu-se cu Hitler în acest scop. Hitler însă nu a manifestat nici un fel de interes să lupte cu britanicii în India, așa că, în 1942, Bose a mers cu un submarin german în Japonia. Pe vremea aceea, Japonia deținea mulți prizonieri indieni ca urmare a luptelor cu britanicii și încerca să îi organizeze într-o armată indiană. Bose a devenit liderul acestora și, în 1944, a intrat în bătălia de la Imphal cu intenția de a cuceri India. Războiul dus de el s-a încheiat însă cu un eșec total căci în anul următor armata japoneză a capitulat. Refuzând să se predea, Bose a căutat exil în Rusia și a încercat să înființeze o nouă bază de operațiuni, dar, înainte să aibă șansa de a face aceasta, a fost ucis într-un accident pe un aeroport din Taiwan. Rămășițele sale pământești au fost transportate în Japonia și se află înmormântate la cimitirul Renkoji din Tokio.

Poetul câștigător al premiului Nobel care l-a botezat pe Gandhi „Mahatma"

Rabindranath Tagore (1861-1941)

Pe data de 26 septembrie 1932, Tagore, unul dintre cei mai renumiți poeți indieni, l-a vizitat pe Gandhi în închisoare. Gandhi ținea post de o săptămână în semn de protest față de acțiunile guvernului britanic, așa că era foarte slăbit, dar a fost încântat să îl întâlnească pe Tagore, pe care îl respecta imens. Aceasta a fost prima lor întâlnire. Într-o scrisoare pe care i-o trimisese anterior lui Gandhi, Tagore îi dăduse numele „Mahatma", ceea ce se spune că l-a emoționat nespus de mult pe Gandhi.

Rabindranath Tagore, unul dintre tovarășii lui Gandhi în cadrul mișcării pentru independență, s-a născut în anul 1861, fiind mezinul unei familii bogate din Calcutta, care avea în total 14 copii. A fost educat acasă, iar tatăl său, un bărbat educat, a remarcat talentul literar al lui Tagore foarte devreme. A început să scrie poezii la vârsta de 8 ani, a publicat prima carte când avea 16 ani, iar la vârsta de 17 ani a mers la studii la Cambridge. A devenit celebru în 1909, când a publicat un volum de poezii în bengali, intitulat „Gitanjali".

Apoi, în 1913, a devenit prima persoană de origine asiatică ce a câștigat premiul Nobel pentru literatură. Familia regală britanică a fost mândră de această realizare și l-a înnobilat pe Tagore. Însă după masacrul de la Amritzer, el a renunțat la titlul de cavaler. Este evident din faptele sale că își iubea patria și era preocupat de viitorul acesteia. Îngrijorat de educația primită de tineretul indian, și-a înființat propria școală particulară unde avea în total 5 elevi. Această școală s-a extins însă treptat și a devenit Universitatea Publică Visva Bharati, cunoscută și sub denumirea de Universitatea Internațională Tagore.

Tagore a murit în 1941, la Calcutta, fără să mai apuce independența Indiei, dar spiritul său vajnic a continuat să trăiască prin lideri precum Gandhi. Versurile imnului național indian au fost scrise de Tagore.

India la ananghie şi răspândirea mişcării non-violente

Gandhi ne-a învăţat că oamenii se pot opune autorităţii fără violenţă. După moartea sa, violenţa şi rasismul s-au răspândit în continuare, dar cei care au continuat ceea ce începuse Gandhi au fost capabili să îşi învingă adversarii în mod paşnic. Însă visul său de a vedea India dezvoltându-se ca o naţiune de fermieri nu a fost îndeplinit, căci atât India cât şi Pakistanul şi-au extins rapid forţă militară achiziţionând chiar şi arme nucleare.

▲ Un internet-cafe în Bangalore, centrul noii societăți bazate pe înalta tehnologie din India

Dezvoltarea Indiei

GANDHI URA CIVILIZAȚIA industrializată, preferând traiul mai simplu, bazat pe agricultura desfășurată în ferme. Acest stil de viață ce asigura independența economică a fermierilor era un mod foarte eficient de a protesta împotriva britanicilor, care își vindeau produsele la prețuri exorbitante pe piața indiană. Însă, după dobândirea independenței, nu ar fi fost benefic pentru țară să mențină acest mod de trai și să limiteze cantitatea de mărfuri importate prin impunerea unor taxe ridicate. Conștient de acest lucru, Nehru a ales calea logică și a respins ideile lui Gandhi ca fiind pur idealiste. Cu alte cuvinte, a inițiat procesul de industrializare a țării, transformând-o într-una mai modernă decât înainte de dobândirea independenței.

Succesorii lui Nehru au menținut India pe acest drum, dezvoltând țara din punct de vedere economic și industrial. În anii '90, India a primit un mare aflux de capital din partea altor țări, orașe precum Bangalore, din sudul țării, transformându-se în centre dinamice ale tehnologiei de vârf, în care s-au stabilit multe firme de tehnologie americane și europene. Indienii au început să lucreze ca mecanici și tehnicieni, rămânând astfel foarte puține urme ale națiunii de agricultori de pe vre-

▼ Contrastul dintre cartierele sărace din prim plan și blocurile înalte din fundal. Decalajul dintre bogați și săraci reprezintă o problemă socială din ce în ce mai gravă

Violența dă naștere la și mai multă violență.

muri. Contrar dorințelor lui Gandhi, India a devenit o civilizație foarte industrializată, primind foarte multe investiții străine.

Cu toate acestea, nu înseamnă că ideile lui Gandhi au fost greșite. El deplângea discrepanța care exista între cei bogați și cei săraci în India, iar industrializarea rapidă a adâncit și mai mult această problemă. „India tehnologiei de vârf" se aplică numai câtorva orașe ale țării, în timp ce majoritatea populației duce un trai pre-modern. PIB-ul Indiei pe cap de locuitor reprezintă aproximativ 1/70 din cel al Japoniei, ceea ce spune foarte mult despre nivelul de trai din prezent. De asemenea, multe dintre firmele de tehnologie de vârf au sediile principale în străinătate așa că, într-un fel, India se află încă la discreția altor țări, un obicei prost, rămas din perioada în care era colonie britanică.

Revenirea violenței

„Violența dă naștere la și mai multă violență", spunea Gandhi. El a practicat non-violența în lupta pentru independență, dar marile migrații care au urmat după dobândirea independenței au marcat o revenire la violență, iar ura s-a transmis din generație în generație. După obținerea independenței, India a înființat imediat o armată de apărare pentru a putea pune sub control revoltele. Aceasta demonstrează că India, ca națiune, nu a fost complet dedicată luptei prin mijloace non-violente. Stilul de luptă non-violent al lui Gandhi a luat sfârșit în India odată cu moartea sa.

Noua Indie a recurs ocazional la forță pentru a rezolva disputele internaționale cum ar fi, de exemplu, războiul împotriva Chinei pentru independența Tibetului și cele trei războaie purtate împotriva Pakistanului. India nu a fost de fiecare dată partea care a atacat, dar implicarea sa în astfel de conflicte a marcat o schimbare substanțială a politicii față de perioada Gandhi.

Iar apoi au escaladat tensiunile dintre India și Pakistan cu privire la provincia Kashmir. Pentru a-și învinge dușmanul, India a achiziționat nave de război de la fostul său dușman, Anglia, tancuri din Rusia, și a acumulat o gamă largă de arme noi. Desigur, Pakistanul nu avea să se lase învins cu ușurință, primind sprijin din partea Chinei și Statelor Unite. Apoi, în ciuda criticilor venite din toată lumea, cele două țări au dezvoltat arme nucleare.

▲ Provincia Kashmir. După obținerea independenței, India și Pakistan au purtat mai multe războaie pentru controlul asupra acestei regiuni.

▼ Soldat al unei gherile musulmane mânuind o armă. De când India și-a dobândit independența, terorismul de gherilă a devenit o realitate zilnică în această țară.

◂ Locul unde s-au desfășurat testele nucleare indiene. Pakistanul și India au fost serios criticate după ce au decis să construiască arme nucleare.

În 1974, India a desfășurat primul său test nuclear, ceea ce a făcut ca doi ani mai târziu și Pakistanul să pună la punct un program nuclear propriu, pe care l-a testat pentru prima dată cu succes în aprilie 1998. În luna mai a aceluiași an, ambele țări au desfășurat în repetate rânduri mai multe teste, tulburând pacea care se instalase pe glob după sfârșitul Războiului Rece. India avea cele mai periculoase arme din istoria umanității. Această cursă a înarmării nucleare dintre cele două țări a primit multe critici din partea altor state, dar niciuna dintre cele două nu pare nici în prezent dispusă să renunțe la aceste arme devastatoare. În zilele noastre, aceste două state nu se află în stare de război, dar nu ar fi deloc surprinzător dacă într-o bună zi ar izbucni un război nuclear din cauza provinciei Kashmir.

Succesorii lui Gandhi au fost și ei victime ale unor asasinate foarte asemănătoare. Nehru a fost urmat de Shastri, care a fost apoi înlocuit de Indira Gandhi, cel de-al treilea prim ministru al Indiei. Fiica lui Nehru a intrat în Congresul Național Indian la o vârstă fragedă și a luptat alături de Gandhi. Guvernarea sa s-a abătut însă mult de la principiile lui Gandhi. Ea a ordonat mai multe teste nucleare și a îndepărtat anumiți cetățeni prin legi aspre. Ca reacție la folosirea violenței într-un templu Sikh, a fost asasinată în 1984 de către gărzile sale de corp care erau de religie Sikh. După aceea, fiul său, Rajiv Gandhi, a fost ales în funcția de prim ministru; și el a fost asasinat, în 1991. Acesta trimisese armata indiană să invadeze Sri Lanka, o națiune răvășită de luptele de gherilă. Drept urmare, au fost trimise în India forțe de gherilă pentru a-l asasina. Într-adevăr, așa cum a spus Gandhi, violența dă naștere la violență.

▾ Soldați indieni la război. India a învins în toate cele trei războaie purtate împotriva vecinului său, Pakistan

▴ Indira Gandhi. Fiica lui Nehru și mama lui Rajiv. Această familie a dat Indiei trei generații de prim-miniștri.

Răspândirea Satyagrahei

Influența lui Gandhi se regăsește în multe locuri pe glob.

În diverse părți ale lumii s-au purtat lupte folosindu-se conceptul de Satyagraha, ceea ce a marcat efectiv sfârșitul epocii imperialiste în care puterea era reprezentată de arme. Independența Indiei a fost obținută de masele de oameni care nu erau înarmați, dar aveau o puternică dorință de a schimba starea de fapt. Moștenirea lui Gandhi s-a răspândit în lumea întreagă. În America, Dr. Martin Luther King a luptat pentru egalitatea în drepturi a afro-americanilor care continuaseră să fie discriminați chiar și după abolirea sclaviei. Și el a prețuit foarte mult non-violența și a studiat filozofia Satyagrahei propovăduită de Gandhi. Bazându-se pe principiile moralei creștine, a crezut cu strășnicie în pace, egalitate și generozitate. Folosind demonstrațiile în masă pentru a-și atinge scopurile, metodele lui Martin Luther King nu au fost foarte diferite de cele ale lui Gandhi.

În Africa de Sud, unde Gandhi și-a petrecut o mare parte din viață, a apărut un succesor al ideilor sale. Văzând succesul mișcării pentru independența Indiei, negrii din Africa de Sud și-au dat seama că și ei pot dobândi emanciparea. Regimul de apartheid a continuat, dar, prin numeroase proteste, negrii au reușit până la urmă să câștige mai multe drepturi, iar în final Nelson Mandela a fost ales președinte, în 1994, și s-a pus astfel capăt unei lungi perioade de rasism.

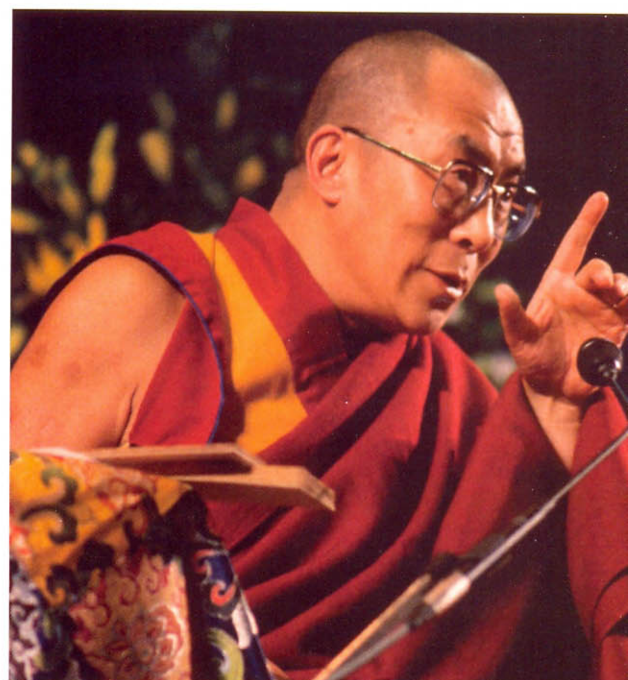
Pe lângă aceste lupte majore, spiritul lui Gandhi

Statuie a lui Gandhi în mijlocul festivităților închinate sărbătoririi Zilei Independenței. După moartea lui Gandhi, cei care au urmat la conducerea Indiei s-au abătut de la învățăturile și ideile sale

▸ Al XIV-lea Dalai Lama, lider tibetan. A protestat împotriva masacrării de către chinezi a locuitorilor Tibetului și a fost trimis în exil în India în 1959. Datorită faptului că și-a continuat eforturile non-violente, a primit Premiul Nobel pentru pace în 1989

◂ Cetățeni sud-africani susținându-l pe Nelson Mandela și protestând împotriva regimului de Apartheid

se regăsește pretutindeni. Satyagraha lui Gandhi se regăsește oricând oamenii se adună și organizează proteste, nu numai împotriva rasismului, ci și împotriva marilor companii care au practici incorecte, de exemplu. Când victimele se opun poluării, sau când muncitorii solicită creșterea salariilor și un tratament mai bun, atunci putem vedea că moștenirea lui Gandhi încă mai trăiește.

Satyagraha s-a răspândit în lumea întreagă ca un mijloc foarte eficace de îndeplinire a scopurilor datorită unor oameni cu o voință la fel de fermă ca cea a lui Gandhi.

▾ Pastorul Martin Luther King a fost de asemenea profund influențat de acțiunile lui Gandhi

Papa Ioan Paul al II-lea, depunând flori la locul memorial Gandhi. Au existat cu siguranță câteva probleme în tactica lui Gandhi, dar moștenirea lăsată de el nu va fi uitată niciodată

100 DE PERSONALITĂȚI

Oameni care au schimbat destinul lumii

GANDHI

DeAGOSTINI